

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
190. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Hétfő
1932. évi augusztus 22

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszédő-megbizottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Készüljünk a jövő háborújára

Sándor József visszautasítja a támadásokat
A szenátus ülése

Bukarest, augusztus 20.

Megdöbbentően hangzik. Mintha sirból jönne a hang. Háborút jósl egy román tábornok. Harci rémeket fest a szenátusban. Mi lesz? Mi akar lenni? És rekrimináció a múlt miatt a jövő kisértetével. Még mindig. Szeretjük hinni, hogy Rusinski tábornoknak, a kitűnő katonának nincs igaza....

A szenátus pénteki ülésének első szónoka Rujinski tábornok. Rámutat arra, hogy amíg Genfben tüntetéseket rendeznek a béke mellett, a szomszédban pedig erőteljesen fegyverkeznek az orosz kolosszus. Romániának különösen nagy gondot kell fordítania hadseregére, ha védekezni akar. Szükséges, hogy az ifjúságot erkölcsileg és fizikailag is egyaránt neveljék a jövő háborújára. Erről a közoktatásiügyi miniszternek nem szabad megfeledkeznie. Örömmel üdvözlje a nemzeti parasztpártnak azt a szándékát, hogy őszre új katonai törvényekkel akar jönni. Az országnak nem szabad felkészületlenül háborúba keverednie, mint 1916-ban. Ezért is felelős vala-

ki, de a bűnösöket nem vonták felelősségre.

Manoilescu: Hogy gondolja ezt tábornok ur? Hiszen a katonaságnál sincs meg a kontinuitás. Ott is ellentétes politikai rezsimok váltogatják egymást.

Rujinski tábornok nem válaszol a közbeszólásra, hanem kifejti, hogy Románia teljesen elmaradt az aviatikában, holott a jövő háborújában ez a legfontosabb fegyvernem. Meg kell teremteni a nemzeti hadipart és repülőgépgyártást, amire a nemzeti parasztpárt már tett is kísérletet a múltban.

Valodeski az ukránok nevében figyelmezteti a kormányt, hogy a választási egyezmény értelmében az ukránoknak megengedik az anvanyelven való tanítást. Ezt különben az alkotmány, a békeszerződések és az iskolai törvények és biztosítják a kisebbségeknek.

Vicoviciu liberális a felsőmoldvai és bukovinai iparosok nevében segítséget kér. Sérelmezi a külkereskedelmi politikát, elítélve a závaros és lehetetlen devizarendszert. Követeli a forgalmi adó megszüntetését.

Sándor József ugyanazt a nyilatkozatot olvassa fel pártja nevében, amit Bethlen a kamarában. Megragadja azonban az alkalmat arra is, hogy elmondja amit tegnap nem engedtek meg neki, a mikor Lapedatu a magyar iskolákat nemzeti türelmetlenséggel vádolta meg. Arra hívja fel a figyelmét a volt liberális miniszternek, hogy az igazán nagy és komoly politikusok fontos kérdésekben nem beszélnek általánosságokat, hanem adatokkal jönnek.

Ezt már az egyik legnagyobb angol politikus, Chamberlain is megmondotta. Jöjjen adatokkal és statisztikákkal Lapedatu, ne csak vádaskodjék. Ami pedig a jóízűt illeti, ebben nem fogadja el Lapedatut mesterének, bármennyire becsüli is. Sajnálja, hogy nem engedték beszélni a tegnap öt és sajnálja ezt azért, mert ő mindig a román-magyar közeli kapcsolat érdekében munkálkodik. Am, ha nem tetszik a személye, lemond szívesen.

Madgearu: Ne gondoljon erre, hiszen ön a szenátus legszimpatikusabb tagja.

Sándor Józsefet beszédje végén a többségiek is melegen ünnepelték.

A magyar párt nem követeli a kisebbségi minisztérium megszüntetését

Bukarest, augusztus 20.

A magyar párt parlamenti csoportja ma hivatalosan megcáfolta azt a hírt, mely szerint lépéseket akar tenni a kisebbségi alminisztérium megszüntetésére. A hír egy félremagyarázott magánnyilatkozat alapján került a bukaresti sajtóba.

Szerdán terjesztik a parlament elé a konverzió módosításáról szóló javaslatot

Bukarest, augusztus 20.

A pénteken érkezett bukaresti tudósítások szerint a konverziós törvény módosításának előkészítésére kiküldött bizottság már e héten befejezte volna munkáját, hogy a törvényjavaslatot már hétfőn a parlament elé terjesztésse. Minthogy azonban pénteken a kormány több tagja elutazott a fővárosból, a bizottság egyelőre beszüntette a munkát és azt csak a jövő hét két első napján folytatja. Így tehát ez a fontos törvényjavaslat legkorábban csak szerdán kerülhet a parlament elé.

A konverziós törvény módosításánál azt veszik figyelembe, hogy ki, mennyi és milyen adót fizet, mert az adók alapján döntenek majd, hogy ki veheti igénybe a konverzió előnyeit. Arról azonban, hogy a konverzió művét hogyan finanszírozzák, a kormány még nem döntött.

Bukarestbe érkezik az amerikai hadsereg vezérkari főnöke

Bukarest, augusztus 20.

A hadügyminisztériumhoz ma távirati értesítés érkezett arról, hogy az Egyesült Államok hadseregének vezérkari főnöke rövidesen megérkezik a román fővárosba.

A bukaresti lapok értesülése szerint az amerikai hadsereg vezérkari főnökének bukaresti látogatása összefüggésben van a román-orosz megnevezési szerződés problémájával.

A hadsereg főparancsnokság az előkelő vendég tiszteletére nagy fogadást rendez a fővárosban.

Nagy ünnepséggel zajlott le az ideai Szent-István nap

Budapest, augusztus 20.

A Szent-István napi ünnepségek a hagyományos fényvel és óriási tömeg részvételével folytak le. Nagyszerű idő kedvezett az ünnepnapnak. Az egész városban szakadatlanul szölgáltak a rendőri, katonai, postás és leventezenekarok. A politikai előkelőségek már reggel nyolckor megérkeztek és beálltak a körmenethez, amelyben Horthy Miklós kormányzó is részt vett, majd megjelent a délelőtti hangversenyen és előadón is.

Délután előadásokat tartottak a Gelért-hegyen, a Városligetben, a Népligetben és még más helyeken is. Fellépett egy hatszáztagú paraszt-műkedvelő gárda is. Harminc vidék különféle festői viseletében öltözve, népies táncokat mutatott be. A Dunán kivilágítás és tűzijáték gyönyörködtette a közönséget és a százezernyi idegenből felrándult vendégeket. Az egész Szent-István nap ritka fényvel és meleg hangulattal folyt le.

Szüntessék meg a kisebbségi alminisztériumot

A birói likvidációról szóló törvényt végleg megszüntetik — Meggyorsítják a munkakonfliktusok elintézését

A magyar párt parlamenti csoportja pénteken este igen fontos értekezletet tartott. A párt vezetősége elhatározta, hogy még ma

szombaton törvényjavaslatot nyújt be a kamara elé a kisebbségi alminisztérium azonnali megszüntetéséről.

Ez a törvényjavaslat végre erősen szögezi le azt a lehetetlen helyzetet, amelyet Brandsch Rudolf kisebbségi alminiszterrel való kinevezése teremtett. A javaslatot a magyar párt parlamenti csoportja rendkívül érdekes indokolással támasztotta alá.

Eszerint a kisebbségi alminisztérium fennállása óta semmit sem javított, hanem rengeteget rontott a kisebbségek helyzetén.

Teljesen tétlenül nézi az eseményeket és nem van célja, akkor az nem más, mint az állami kiadások ok nélküli szaporítása.

Megszüntetik a kényszerlikvidációs törvényt

Megírtuk tegnap, hogy a birói likvidációról szóló törvény módosítására a kormány bizottságot küldött ki. Ez a bizottság pénteken este Popovici igazságügyminiszter elnöke alatt ülést tartott és azon azt a határozatot hozta, hogy a birói felszámolásról szóló törvényt nem módosítják, hanem azonnali érvényességgel hatálytalanítják.

Egyelőre átmeneti törvényt készítenek elő, hogy megvédjék azokat, akik már igénybevérték a kényszerlikvidációs törvény előnyeit.

Egységesítik a munkásbiztosítók rendszerét

A munkaügyi minisztérium a parlament őszi ülészakára három fontos törvényjavaslatot készít elő.

Az egyik javaslat a munkásbiztosítók egységesítéséről szól, hogy az eddigi fejletlenséget és rendszertelenséget megszüntessék.

Elárasztja az országot a feltámadt fináncsereg

Besugóknak, nvomravezelőknek magas jutalom

Bukarest, augusztus 20.

A mai hivatalos lapban jelenik meg a szeszmonopólium végrehajtásával kapcsolatban a pénzügyminisztérium rendelete, amely feltámasztja az egykori fináncsereget. Ezek a katonai jellegű pénzügyi gárdák a szesztermékek, petroleumtermékek, cukor, általában a fogyasztási adó alá eső cikkek felügyeletét látják el és joguk van

éjjel-nappal vizsgálatot tartani szeszgyárakban, olajraktárakban, exportraktárakban, szóval bárhol.

Ők vizsgálják felül a vasúti szállítmányokat és városi vámházakat is. Hogy nehezebb legyen kijátszani őket, civilruhában is teljesíthetnek szolgálatot.

A pénzügyi gárdának joga, helyesebben

A másik javaslat a szakmai igazságszolgáltatás megszervezésére irányul. Célja az, hogy

a munkások és a munkaadók között keletkezett konfliktusokat gyorsan elintézhessék.

A harmadik javaslat a tanoncoktatás kérdéséről fogja rendezni végleges formáiban.

kötelessége felügyelet alatt tartani az összes utakat, amelyeken a fogyasztási adó alá eső árukat szállítják. Ebből a célból a fináncokat részletes térképekkel látják el. A gárdán belül külön gyárellenőrző szervek lesznek. Az egész gárda a pénzügyminisztérium önálló osztályát képezi. A pénzügyminisztérium

jutalmat ad mindenkinek, aki a fogyasztási adó elől kibuvót feljelenti, vagy ilyen személyek nyomára vezet a fináncokat.

A jutalom a büntetés és elkobzott áru értékének ötven százaléka. A büntetések behajtása páratlan erővel fog történni.

Mostantól kezdve tehát egy újabb karhatalmi gárda fog őröködni az állam adójogainak respektálásán.

Megalakult Magyarországon a Magyar Nemzeti Parasztpárt

Nem hivatalos pártocskák konjunkturája — A hitlerizmus fellángolása és bukása Budapesten

Budapest, augusztus 20.

A szinte tulságosan csendes magyar belpolitikai élet nem termel ki eseményeket. Ez az egyetlen front, ahol egyes jelentéktelen esetektől eltekintve igazi, békébeli uborkaszezon van. Ez a helyzet hozta magával, hogy megkezdődött az ún. titkos és rejtélyes célu, egyelőre minden képviselő nélkül pártalakulások konjunkturája. A „hivatalos” politikai pártok tövében egyre-másra kelnek ki a legkülönbözőbb színű nem hivatalos pártvirágok, amelyek hol plakátszirmokkal szórják tele a közönyös pesti utcát, hol meg röpiratokkal és programosztozással szeretnék magukra felhívni a figyelmet.

PLAKÁTHABORU A MAGYAR HOROGKERESZTESEK KÖZÖTT

Csak nemrégiben pattant nagy puffogással a nyilvánosság elé a magyar Hitler-párt, a horogkeresztes „nemzeti szocialista magyar munkaspárt”, megjelennek az első magyar barnaingesek az utcán, sőt a parlament karzatán is, de a dekoratív demonstrációnak tragikomikus vége lett azóta. A párt két, illetve háromfelé szakadt, és jelenleg épületes plakáthaboru folyik a budapesti hirdetőoszlopokon, táblákon és házfalakon, a meghasonlott nációk között. Az egyik ilyen papírlap bizonyos fájó rezignációt is árul el.

— Torkodon a kés, — harsogja — és most is pártoskodsz?... Lépj be a nemzeti szocialista magyar munkás és földművespártba.

Ez t. i. a II. számú magyar náci párt, amelynek Meskó Zoltán a feje, ellentétben az elsővel, ahonnan állítólag Meskó valahogyan kikerült és amelynek Bösör-mény Zoltán a vezére. Az elsőnek már rohamcsapatai is vannak állítólag, a másodikonk viszont van egy hetilapja, aminek Pesti Ujság a becsületes neve, de amelyen most nagy horogkeresztesek díszelnek a lapfejen, a rikkancs pedig így kiabálja szét az utcák során:

— Horogkeresztes ujság legujabb szám! Csak tiz fillér.

Az emberek felfülnének egy pillanatra a villamosban, aztán elmosolyodnak. Nem veszi — de nem is lehet — a dolgot senki komolyan az egész országban. A harmadik frakció: a keresztény nemzeti szocialista párt még ennyi vizet sem zavar.

Mondjuk, hogy ezen nem is lehet csodálkozni, hiszen Gömbös Gyula hadügyminiszter is megállapította annak idején, hogy egy ilyen akciónak, amelynek eszméje idegen talajban termelődött ki, nincs jövője Magyarországon.

MAGYAR NEMZETI PARASZTPÁRT

Most azonban jelentkezett egy újabb párt. Ennek már itt a gyökere az Alföldön. A neve pedig „Magyar nemzeti parasztpárt”. A név ugyan veszedelmesen hasonlít a román Maniu—Mihalache alakulathoz, amely ép most alakította meg második kormányát Bukarestben, de hát ez nyilvánvalóan véletlenség. A román párt, két párt fúziójából nyerte mai nevét, a magyar nemzeti parasztpárt pedig csak most készül elindulni az utcán.

Vass János csongrádi rokkant kiskapda itt az alapító és a mozgalmak a magyar paraszt boldogulását tűzte ki célul. A központi iroda ugyan a pesti Nádor-utcában van, na de ez nem von le semmit az új alakulás programjának eredetiségéből.

KÖTELEZŐ HÁZASSÁGI!...

„A magyar parasztnépnyészet körül mulasztások vannak. A Magyar Nemzeti Parasztpárt” részt kér e mulasztások helyrehozó munkájából.”

„Általában a népszaporodással van legjobban megakadva ez a reményteljes új párt.

— Követeli a párt — olvasható más-helyütt — a népszaporodás szempontjából a családjog módosítását, a házasság kötelezővé tételét, a házasságon kívül élők jogainak korlátozását és az öröklés-jog megváltoztatását.

Persze hát azért mással is kíván foglalkozni Vass János csongrádi kiskapda pártja. Amit a következő kijelentésekből tudunk meg:

— A magyar nemzeti parasztpárt demokrata, de mértéket tart a demokráciában, amely határ nélkül az anarchiáig csapong. A párt a magántulajdon elve alapján áll. Jelszava: a háza mindenek előtt. Cselekvésmódja: A kölcsönös megértésen alapuló viszonyosság, a felebaráti szeretet, testvériség, mert végeredményben minden ember testvér.

ÉRDEKES CÉLKITÜZÉSEK

Egyszóval vannak ilyen — rendes viszonyok között — elgondolkodtató célkitűzések is az új megmozdulásnak. Az is programja a pártnak, hogy mindenkinek adják vissza a birtokát, aki nem saját hibájából, hanem a gazdasági válság és a magas kamat következtében vesztette el azt.

No és természetesen az általános titkos választójog.

Vass János pártjának külpolitikája a következőkben foglalható össze. A békeszerződés békés uton való megváltoztatása az emberiség érdekének szem-

pontjából. A magyar külképviselet új-jászervezése oly irányban, amely a gazdasági háború megszüntetésére, a szomszéd államok barátságára, a nagyhatalmak megnyerésére, a kultura és az igazi demokrácia uralmára, állandó európai békére, testvéri megértésre, kölcsönös szellemi és gazdasági kapcsolat kiépítésére vezet.

Valahogy azt érzi az ember, hogy mindez, amit néhol kezdetleges fogalmazásban talán maga a csongrádi kiskapda vetett papírra, jóleső ősi naivságban hoz igaz emberi kívánságokat. De ép ezért oly messze van a Ma kietlen igazságától, hogy nehéz komolyan venni.

Egyszóval nincs nagy jövőjük a nem-hivatalos politikai pártoknak Magyarországon, ha mindjárt tart is bennük a konjunktura. Némelyeknek azért, mert nincs talajuk a népben, némelyeknek pedig azért, mert esetleg tulsok talajuk akadna. Ami pedig, — mint tudjuk — szintén veszedelmes néha-néha...

Fóthy Ernő

Amerika elismeri a szovjetet, ha az leéptíti a harmadik Internacionálét

Newyork, augusztus 20.

Itt az a szenzációs hír terjedt el, hogy az Északamerikai Egyesült Államok kormánya felajánlotta a szovjetnek, hogy diplomáciailag elismeri és — élénk kereskedelmi kapcsolatokat is létesít vele, de csak egy feltétel alatt. Amerika feltétele nevezetesen az, hogy a szovjet szüntesse meg a harmadik

Internacionálé működését.

amelynek támogatásával Amerikában is igen élénk és vesélyes kommunista propaganda folvik.

A hírt erősen kolportálják, bár hivatalosan még nem erősítették meg. Kérdés, hogy az oroszok mit válaszolnak erre az érdekes ajánlatra.

Ünneplik Piccardot, aki még mindig nem akar bővebben nyilatkozni utjáról

Milánó, augusztus 20.

A diadalmas sztratoszférarepülés után az egész művelt világ Piccardot ünnepli. Mussolini is üdvözlő táviratot küldött a nagy tudósnak. Piccard végre megszólalt és nyilatkozott repüléséről az olasz rádióban, de ez alkalommal is csak annyit mondott, hogy a legnagyobb mértékben meg van elégedve az eredménnyel. Felhasználva első útjának tapasztalatait, másodsorra sokkal nagyobb eredményeket ért el, mint első ízben.

Igen érdekes Piccard esete a német és

osztrák rádióval. A berlini rádió pénteken este jelezte, hogy az összes német leadóállomások közvetítik Piccard nyilatkozatát. Azonban Piccard az utolsó percben hevesen tiltakozott az ellen, hogy a német és osztrák leadók átvegyék beszédét. A németek érthetetlennek tartják Piccard tiltakozását. Talán az az eset forog fenn, hogy Piccard előzőleg szerződést kötött valamely sajtóvállalattal az utjáról szóló közlések kizárólagossági jogára nézve és ezért tanusit olyan makacs szűkszavuságot.

Utban a jobb világ felé

A gazdasági szervezkedés, a kultura fejlesztése, a magyar összetartás programmon

Az erdélyi unitárius ifjuság ötödik nyári konferenciája

Az erdélyi unitárius ifjuságot egybe-kapcsoló D. F. E. Ifjúsági Körének Egyetemes Szervezete augusztus 12—16. között Homoródkarácsonyfalván és Homoródmásmon rendezte meg szokásos évi konferenciáját. A nehéz gazdasági viszonyok ellenére mintegy 150 ifju gyűlt össze, hogy a jövő nagy kérdéseivel foglalkozzék.

Székeljudvarhelyen a konferenciára gyülekező fiatalok a helybeli ifjusággal karöltve augusztus 11-én délután templom-ünnepélyt rendeztek. Ezen imát Lőrinczy Géza, bevezetőt ifj. Szabó Sámuel mondott. Sigmund József üdvözlő szavai után énekel Ebert Hajnalka és Bede Emil, szavalt Elekes Piroska és Deák Berta, hegedült a Csiki—Fröhlich—Bedovits—Csiky kvartett, felolvasott Izsák Domokos és Balázs Ferenc tartotta meg előadását: „A magyarság szellemi olimpiása” címen.

SZERVEZNI KELL AZ IFJUSÁGOT

Homoródkarácsonyfalván augusztus 12-én templomi ünnepély keretében nyitotta meg dr. Gálffy Zoltán elnök az értekezletet. Az üdvözlések után dr. Máthé István udvarhelykőri felügyelő gondnok intézett az öregek nevében buzdító, lelkesítő szavakat az ifjusághoz, majd az évi munkáról hangzottak el különféle jelentések. A megnyitó ünnepélyt Lőrinczy Dénes imája zárta be. Déután Dobai István tartott előadást, melyben felvázolta a világháború előtti és utáni erdélyi magyar társadalmat. Négyféle típusu egyént különböztetett meg, u. m. szcnzori-kus, konvencionális, intuitív és racionális egyént, melyek keveredését és egymáshoz való viszonyát tárgyalta. Végül a kultura és vallás szétválasztó és összekapcsoló erejéről beszélt és kimutatta, hogy csakis a fajiság lehet a típusok és felekezetek feletti kapcsolat. Az előadást mély és kimerítő vita követte. Utána ifj. Szabó Sámuel és Kővári Jakab gyakorla-

ti szervezkedési kérdésekről beszéltek. Előbbi a városi, utóbbi a falusi ifjuság szervezési programját vázolta. Számos hozzászólás után a konferencia a betervezett tervek minél szélesebb körben való propagálását határozta el. Este tábor-tűznél a falusi és városi ifjuság közös játékstét rendezték, melyen Szittya Lőr-váth Lajos tanár vezetésével pár bus és vig székelynótát elevenítettek fel.

A BUKARESTI MAGYAROK-ÉRT

Augusztus 15-án délelőtt Balázs Ferenc „a faji kultura jelentősége az egységes erdélyi magyar társadalom felé való törekvésben” címen tartott előadásában fejtette ki elgondolásait a jövő intelligencia szerepéről és a néphez való viszonyáról. Művészet, tudomány, erkölcs és vallásosság szempontjából fejtette ki a legszükségesebb reformokat. A kérdés részletes megvitatása után a konferencia kimondotta, hogy tisztességes kapcsolatot kell teremteni ember és ember között, hogy a nép és annak vezetői között ne legyen érezhető az a feszélyezettség, mely minden közös együttműködésnek gátat emel. Az intelligencia vegye át a néptől az eredeti faji jelleget és adja cserébe a maga kulturáját, hogy az így összhangba hozott magyarság egymásért munkálkodhasson. Ezután Lőrinczy Géza a külföldi ifjusági egyletekkel szerzett tapasztalatairól számolt be, végül összegezte mindazokat a tennivalókat, melyek az erdélyi ifjuság megszervezése körül mutatkoznak. Ezek legfontosabbika az volna, hogy részletes munkaterv mellett egy igyekezzünk irányítani a mai ifjuságot, hogy ne csak arra legyen gondja, hogy szellemi és anyagi javakat szerezzen, hanem a pontosság, kötelesség és felelősség érzete minél jobban kifejlődjön. Déután dr. Nagy Endre ismertette a székelyszereszturi iskola fontosságát és jelentőségét az erdélyi magyar kiskapda-ság megreformálásában. E nagyjelentősé-

gű iskola igazgatójának minden hozzá-szóla a legteljesebb elismeréssel adózott és számtalan tapasztalattal igazoltak az iskola rendkívüli kulturális és gazdasági jelentőségét. Az elődást a nagy érdeklődésre való tekintettel vasárnap meg kellett ismételni. Este nagy hallgatóság előtt Mikó Imre beszélt a Bukarestbe szakadt erdélyi magyarok helyzetéről. A konferencia mély megdöbbenéssel hallgatta a bukaresti magyarok nyomoruságos helyzetét és megütközéssel vette tudomásul, hogy mennyire hátráltatja az ottani magyarság összefogását egyesek elfoglalt felekezetieskedő magatartása. Este tábor-tűznél ismét találkozott a falusi és városi ifjuság és a legjobb egyetértéssel, a legbizalmasabb barátsággal énekeltek, mókáztak, mesélgettek.

FOGYASZTÁSI- ÉE HITEL-SZÖVETKEZETEK

Augusztus 14-én reggel indítványok kerültek napirendre. Ezek legfontosabbika egy utazó-titkári állás szervezése és egy konferenciai évkönyv kiadása voltak, melyeket a konferencia megszavazott. Délelőtt nagy közönség jelenlétében ünnepélyes istentisztelet volt, melyen imát Kelemen Imre, egyházi beszédet pedig Lőrinczy Géza tartott. Utána Bálint Odón helybeli lelkész ismertette a karácsonfalvi templom múltját majd különféle csoportképeket készítettek. Déután a köri D. F. E. tartotta meg közgyűlését, melyen mintegy 800 ember vett részt. Este táncmulatság volt.

Augusztus 15-én a konferencia tagjai átmektek Homoródmásra. Itt templomi ünnepély keretében tartotta meg megnyitóját Lőrinczy Dénes, az Egyetemes Szervezet új elnöke. Ifj. Fekete Domokos a szövetkezetek jelentőségéről tartott előadást. Külföldi szövetkezeti példák felvázolása után külön-külön beszélt a termelési, értékesítő, fogyasztási és hitel-szövetkezetekről. Hozzászólások után a konferencia elhatározta, hogy mivel a szövetkezeti kérdést rendkívül fontosnak és szükségesnek tartja, nemcsak azok alapításának és propagálásának munkájába kapcsolódik bele, hanem felhívja az erdélyi tanári és tanítói kart, hogy ezen eszme megvalósításának érdekében minden iskola keretében igyekezzenek egy-egy kis szövetkezetet alapítani. Ezenkívül pedig a konferencia kifejezi azon óhaját, hogy ezután a teológián a szövetkezeti kérdésekről rendszeres előadásokat tartsanak. Déután dr. Györfly Béla tartott előadást „az erdélyi magyar falu egészségügye és a szükséges reformok” címen, melyet megbeszélés követett. Este Deák Berta ismertette az erdélyi székelynépviselőket és annak különböző vidékenkénti változatait. Ezzel kapcsolatban jegyezzük meg, hogy a konferencia tartama alatt gyakran lehetett városi leányokat, ifjukat látni, akik székelyruhát öltöttek magukra s ezzel mely benyomást gyakoroltak a falusi ifjakra.

Augusztus 16-án a konferencia tagjai a homoródmási barlanghoz rándultak ki.

Minden elfoglaltság nélkül megállapíthatjuk, hogy nem volt kár a konferenciára fordított időért, fáradsáért és áldozatért, mert ez a konferencia tényleg közelebb hozta egymáshoz az erdélyi magyar fiatalok egy részét. Kévekötes volt ez, melyet ha mások is követnek, sikerülni fog Erdély magyar fiatalaságát úgy megszervezni, hogy egymás munkájából nemcsak lelkesedést és munkakedvet nyernek, hanem valamikor még egy darab kenyeret is.

Ifj. Szabó Sámuel

Megtörtént a megegyezés Magyarország és Csehszlovákia között

Prága, augusztus 20.

Tegnap Prágában a magyar követ és a csehszlovák kormány tárgyalásai alapján nagyfontosságú kereskedelmi megállapodás jött létre, amely szerint a két ország között bizonyos tizenegymillió cseh korona értékű áru-forgalmat fognak lebonyolítani. Magyarország ezen összeg erejéig főleg gyümölcsöt, főzeléket és bort fog exportálni, viszont Csehszlovágtól ipari cikkeket kap.

Németország sürgeti a fegyverkezés egyenjogúságát

Páris, augusztus 20.

Beavatott forrásból származó hírek szerint a német kormány párisi és londoni nagykövete már a napokban lépéseket tesz az irányban, hogy a Gentben és Lausanneban megkezdett tárgyalásokat a német birodalmi véderő egyenlő felfegyverkezési jogáról haladéktalanul folytassák. Hir szerint Németország nem hajlandó tovább halasztani ezt a kérdést. Mint már nemrég Schleicher tábornok hadügyminiszter is kijelentette, Németország éppen olyan mértékű felfegyverkezési jogot igényel a maga részére, mint a többi nagyhatalmak — értve alatta elsősorban Franciaországot.

Nem kerülnek statáriális bíróság elé

az ujabban letartóztatott magyar kommunisták
Dr. Madzsar József Károlyi Mihály egykori államtitkárja

Budapest, augusztus 20.

A budapesti rendőrség politikai osztálya tegnap folytatta a nyomozást és kihallgatásokat a Sallai-Fürst-féle szervezkedéssel kapcsolatban letartóztatott kommunisták ügyében. Megállapították a letartóztatottak pontos személyi adatait. Ami az első jelentés alapján még csak gyanítás volt, azt megerősíti az újabb jelentés:

Dr. Madzsar József azonos az egykori Károlyi kormány államtitkárával.

Madzsar eredetileg a budapesti szociáldemokrata párt tagja volt, de nemrégiben brosi-

rát adott ki, amelyben súlyosan kritizálta a szociáldemokrata vezetőség működését a forradalom alatt és azóta is. Madzsar azután kivált a pártból. Ő szerkesztette a Társadalmi Szemle című baloldali tudományos lapot is.

A többi letartóztatottak neveit már tegnap közöltük. A kommunisták jelenleg a rendőrség büntügyi osztályán várják, hogy további sorukról döntsenek. Legújabb jelentés szerint:

Dr. Madzsar József és társai nem kerülnek statáriális bíróság elé,

mert cselekményeik nem vonhatók be a statáriális rendelet paragrafusai alá, hanem rendes bíróság fog ítélni felettük.

Tömeges autószerencsétlenség

Két karambol a vonattal — Egy turista autóbussz folyóba zuhan

A tegnapi nap az egész országban mondhatni az autókatasztrófák napja volt. Több halálos és súlyos kimenetelű szerencsétlenség történt. A legborzalmasabb Bacsó mellett, ahol az állomás közelében egy száguldo autókamiont elkapott a tehervonat és darabokra zúzta. A tehervonat mind a négy utasa, Áltér kereskedő és fia, Budeanu sóffőr és annak kíséretje szörnyen haltak. A rettenetes szerencsétlenséget a sóffőr vigyázatlansága okozta.

Ugyancsak autóbussz és vonat összeütközés történt Hátszeg közelében is. A 215 Lugos, rendszámú autó a Téglagyárhoz igyekezett Talpes és Komorósz törvényes bírókkal. Amint a gépkocsi a vasúti sínpáron haladt keresztül, egy tehervonat elütötte és teljesen szétroncsolta. A sóffőr igen súlyos sérüléseket szenvedett, míg a két bíró enyhébb sebesülésekkel uszta meg az összeütközést.

Autószerencsétlenség történt tegnap Galac mellett és Szebenben. Galactól három kilométernyire a 205 Panciu rendszámú autóbussz, amelyet Moskovics parciú kereskedő vezetett, két utassal az árokba fordult. Az autóbussz főnkrement, míg az utasok és a vezető súlyosan megsebesültek. Állapotuk reménytelen.

Nagyszebenben ugyancsak autóbussz szerencsétlenség történt, amely aránylag a legenyhébb kimenetelű volt. A román turista klub 24 tagja kiránduláson volt Emil Ráspop teherautóján. Amint az Aries folyó hídján keresztül haladtak, a megrongált állapotban lévő hid leszállt és az autó hat méter magasból a folyóba zuhan. Különös szerencse folytán az utasok nagyobb része a hid előtt leszállt a kocsiról és mindössze négyen voltak benne. Ezek közül ketten sértetlenül, egy könnyebben és egy súlyos sebesüléssel került ki a szerencsétlenségből.

Nincs, de mégis van

Irredenta okmányokat kerestek a gyergyócsomafalvi templom keresztjében

Az álmából felvert falu népe elzavarta a csendőröket

Csikszereda, augusztus 20. Két nappal ezelőtt Gyergyócsomafalván ismét olyan események játszódtak le, amelyek a békés és jószándéku csiki székelyeket sokáig izgalomban fogják tartani. Ezúttal arról van szó, hogy néhány tulbuzgó és minden lében kanál hazafi áskálódására hatósági eljárás indult a gyergyócsomafalvi templom keresztje ellen, azzal a határozott céllal, hogy egy kiadós irredenta perhez minden áron bizonyítékokat szerezzenek.

A gyergyócsomafalvi római katolikus hitközség vezetősége ellen sorozatos feljelentések érkeztek a hatóságokhoz, amelyeknek tudomására hozták, hogy

a nemrégiben kijavított templom keresztjének alapjait szolgáló ércgömbben kompromittáló és államellenes adatokat tartalmazó okmányokat helyeztek el.

Ezek a feljelentések eljutottak egészen fel a belügyminisztériumig, ahonnan a napokban bizalmas utasítás érkezett a dírtói csendőrhöz, amelyet a gyergyócsomafalvi templom alapos átkutatására utasítottak.

Kilenc csendőr és négy kömives

A csendőrség a csikszeredai ügyészség részéről kiállított engedély alapján meg is tartotta a kutatást a templomban. Augusztus 18-án éjszaka Munteanu dírtói járásmester, Receanu gyergyócsomafalvi őrsparancsnok, hét csendőr, továbbá Fogarasi kömives mester és négy napszámos behatoltak a templomba. Fenn, a torony tetőzete alatt a csendőrök utasítására a kömivesek állványokat szereltek fel, hogy elérjék a templom kereszt gömbjét, amely a feljelentések szerint irredenta írásokat is tartalmaz.

A csendőrök azonban hiába számítottak arra, hogy az éjszaka leple alatt a templom átkutatását nyugodtan elvégezhetik. A község lakossága csakhamar tudomást szerzett arról, hogy a templomot csendőrök szállták meg, s lassanként tekintélyes, a csendőrség állítása szerint körülbelül nyolcszáz főnyi tömeg verődött össze a templom körül.

Az összeverődött tömeg nagy elkésztettségű és még nagyobb izgalommal érteztül arról, hogy mit akarnak a csendőrök éneke idején a templomban. A tömeg magatartása rövidesen fenyegetővé

változott s a hangulat csakhamar olyan izzó lett, hogy

a vallásos érzésükben mélyen megbántott egyszerű földmivesek támadólag léptek fel és a csendőröket kizavarták a templomból.

Ugyanez a torony tetőzete alatt foglalatosskodó kömiveseket is el akarták zavarni, de ezek felhúzták a létrát és így helyezkedhettek defenzívába.

Az eltávozott csendőrök időközben értesítették a felsőbb hatóságokat és nem sokára erősítéssel tértek vissza. Ugyanakkor érkezett meg Gyergyócsomafalvára Kotta Salamon járási főszolgabíró is, aki azonnal átvette a vizsgálat irányítását. Utasítására

a csendőrök letartóztatták Török Ferenc plebánost, akit azzal gyanúsítottak, hogy ő igazgatta a tömeget a csendőrök elfoglalására.

A főszolgabíró ezután arra kényszerítette az őrizetbe vett plebánost, hogy csendesítse le a tömeget és a népet küldje haza. A plebános aztán beszédet mondott, amelynek végén az elkeseredett hívők csendesen elszéledtek.

„Most már nyilvánvaló!”

Ezután a csendőrök elvégezték a rájuk bízott feladatot és kiszéledtek a templom-kereszt gömbjében lévő iratokat.

Rövidesen megállapították, hogy az iratok között egyetlen olyan sincs, amely igazolná a feljelentők vádaskodását.

Kotta Salamon főszolgabíró azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy bár az ércgömbben semmiféle kompromittáló iratot nem talált, olvannak mégis léteznie kell s ennél fogva a hatóságoknak kötelessége a vizsgálatot tovább folytatni.

— Most már nyilvánvaló — mondotta a főszolgabíró — hogy a székelyek nem tartják tiszteltben az ország törvényeit és irredenta mozgalmakban vesznek részt. Ezek után mehetnek Genf-be, panaszokkal, mert a román kormánynak lesz gondja arra, hogy a székelyeket leleplezze a külföld előtt.

A gyergyócsomafalvi templom ellen indított hadjárat a környéken leirhatatlan izgalmat okozott. Fokozta a feszült hangulat az a körülmény is, hogy 24 gyergyócsomafalvi szabadságos katonát azonnal bevonultattak csapattestükhöz. Állítólag azért, mert fejcsével támadtak a csendőrökre.

Uíra munkája lesz a böhérnak:

Rablógyilkos merényletet követett el három dologtalan fiatalember

egy ujbpesti gyógyszerertárban, ahol meglőtték Petres Antal gyógyszerészségédel

Budapest, augusztus 20.

Tegnap ujbabb gyilkos rablómérnylet történt Budapesten, amelynek tettesei szintén statáriális bíróság elé kerülnek. Az első jelentés szerint pénteken délután az ujbpesti Deák-utcában levő Köszth-patikában egyedül Petres Antal gyógyszerészségéd tartózkodott. Főnöke, Illés Ödön a telefonfülkében volt. Egyszerre három fiatalember rohant be az ajtón és egyenesen a pénztárhoz ugrottak. Petres feleszmélt ijedtségéből és áugrott a betörőkre, akiknek egyike kirántotta revolverét és Petresre lőtt.

A szerencsétlen gyógyszerészségéd vérben fetrengve, eszméletlenül csett össze. Ekkor a zajra kiugrott a telefonfülkéből a tulajdonos, ami annyira meglepte a betörőket, hogy futásnak eredtek. Illés fellármázta az egész utcát s a járókelőknek sikerült is az egyik tettest elfogniok.

Felvitték a rendőrségre, ahol kiderült, hogy Bárány Ernőnek hívják, husz éves, munkanélküli szabósegéd, Zsebében revolver volt. Találtak nála továbbá egy álarcot is. Bárány azt vallja, hogy mindhármuknál álarc volt s mihelyt beléptek a gyógyszerertárba, a fejükre húzták. Ezt megerősíti a gyógyszerertár tulajdonosának vallomása is, aki kijelentette, hogy ő is álarcban pillantotta meg a rablókat. Bárány megevezte társait. Az egyik Harlik Ferenc, aki a lövést leadta, a másik Steiner József.

Bárány kihallgatásakor főleg azt hangoztatta, hogy

mindhármuk már hónapok óta munkanélküliek és a legnagyobb nyomor és éhezés közepett tengődtek. A rablótámadást előre megfontolt szándékkal követték el, de csak végső kétségbeesésükben.

Mikor a kihallgatást eszközölő rendőrsztviselő a statáriumot említi, Bárány halálsápadtan mondja többször is:

— Mi nem akartunk löni, csak ijesztésül vittünk magunkkal revolvort. Illés Ödön felesége, aki a gyógyszerertár-

ral szomszédos szobában tartózkodott a támadás alatt, azt vallja, hogy a betörők azonnal lőttek, sőt még azelőtt történt a lövés, mielőtt Petres rájuk támadt volna.

Bárány ké büntársát három detektívcsopórt üldözi.

Mindhárman kétségtelenül statáriális bíróság elé kerülnek.

Ujbabb jelentés szerint Bárány további részleteket vallott be a merényletről. Állítólag Harlikkal és Steinerrel együtt Afrikába akartak kivándorolni. A revolver Steineré volt. Bárány, a statáriumtól remegve, egyre azt erősítgeti, hogy a lövés önvédelemből történt.

Ugy emlékszik, hogy valaki Harlik kezéhez kapott és Harlik csak akkor sítötte el a revolvort. A lövéstől maguk is annyira megrémültek, hogy mindhármuk kirohantak a gyógyszerertárból. Továbbá folyton munkanélküliségüket és anyomorkat emlegeti.

A házkutatások alkalmával Harlik lakásán megtalálták a fényképet, amelyen Harlik Ferenc cserkészruhában van levéve. A rendőrség teljes apparátussal nyomoz és remélik, hogy Harlik hamarosan kézre kerül.

Petres Antal a kórházban megoperálták. Az operáció sikerült, de a mellébe furódott golyót nem találták s így nem sikerült eltávolítani. Petres még mindig élet-halál között lebeg.

Valószínű, hogy a magyar böhérnak rövidesen ismét munkája akad...

A rablógyilkos merénylet áldozatául csett Petres Antal gyógyszerész brassói származású. Fia Petres Domokos volt brassói, jelenleg nvugdijazott postafőellenőrnek és sógora Tersztvánszky Sándor brassói római katolikus főgimnáziumi tanárnak. Petres a háboru előtt és alatt Brassóban Borsódy István vasutcai gyógyszerertárban működött s innen került Budapestre, illetőleg Ujbpestre. Negyvenöt éves, nős, gyermektelen. Brassói rokonai és ismerősei rokonszenvvel emlékeznek rá és részvételt vannak eltlve tragikus sorsa iránt.

Mindenkit érhet baleset

Látogatás Minovici egyetemi tanárnál, ki nagy magyarbarát

Bukarest, augusztus 20.

A bukaresti mentő-egyesület halljában ülünk, ahol a betegetek elsősegélyben részesítik.

Megszólal a telefon csengője. A Crângas szosszen megmérgezte magát egy Buzdugan Petre nevű munkás. A mentők rögtön akcióba lépnek.

Az előkészületek összesen másfél per-cig tartottak.

Az autó 75—80 kilométeres sebességgel halad állandó sziréna bugás mellett a főváros utcáin.

Még egy perc sem telt el, már ott vagyunk a színhelyen, ahol a mentők autóját nagy tömeg várja, néhány rendőrrel, kiket sikerült nagynehezen előráncigálni a nagy melegben, hogy egy kis helyet csináljanak az autó mellett a szanitészeknek.

A NAGYOBBIK ESET LGY ESES

Ezalatt a szanitészek kirakták műszereiket, az autóba ültetik az öngyilkost. Szublimátot ivott.

Hatvan centiméteres gummicsovel kiöblítik a gyomrát; egy injekció és már ennek is a beteggel haza a lakására. Ha nem volna lakása, — ami öngyilkosknál gyakran előfordul, — a kórházba viszik. Az egész mentési munkát nem vett többet igénybe, mint 10—12 percet.

Az autóval rohanunk vissza a mentőpalotába. Utközben megállítanak:

— Uram, a Lira mozi tetején egy asz-szony mosta az ablakokat és tíz méter magasságból lezuhant. A mentőautó megfordul és siet a súlyosan sebesült segítésére. Ez már súlyosabb eset, nem lehet időt vesztetni. A szanitész beicszi a beteget az autóba és utban a kórház felé részesítik első segélyben.

Es még számos ilyen eset van. A mentők oly tökéletességgel dolgoznak, hogy egész Románia legjobb mentőegyesületé-nek van elismerve.

A BUDAPESTI MENTŐK ARANYERME

Dél előtt 11 óra van, most érkezik meg Minovici professzor. Megkérem, mutassa meg az egész épületet.

A legnagyobb örömmel áll a rendelkezésemre. Először gyönyörűen beendezett, üvegtetővel fedett hallba vezet be, ahol a trópusi égőv összes madarai csicseregnek, ezen a hallon keresztül és elegáusan berendezett üléstermen keresztül a tanterembe megyünk, ahol a tanár ur a szanitészeknek előadást tart.

Nagy keretbe foglalt okirat ragadja meg a figyelmemet.

Kérdésemre büszkén válaszolja, hogy a budapesti mentőegyesülettől kapta a mentési terén szerzett érdemeiért. Arany érmet is kapott ugyancsak a budapesti mentőegyesülettől.

Az okmány szövege a következő:

A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület. Nagys.

M. MINOVICI

mentőegyesületi igazgató urnak. A mentésügy terén szerzett jeles és kiváló érdemeiért.

Arany éremmel tüntette ki.

Dr. Kovács Aladár
Kir. tan. igazgató főorvos.

Gróf Karátsongy Jenő
belső titkos tanácsos

Még sokat beszél az okmányról a tanár ur, aki nagy magyarbarát.

Többek között azt mondja, nagyon örvend, hogy a bukaresti mentőegyesületet, melyet ő alapított éppen a magyarok tüntették ki.

Különben a kitüntetés, úgy hiszi, megérdemelt dolog, amit bizonyít a mentők működése is.

Még egy pár termet és muzeumot mutat meg a tanár ur és egy gáz muzeumot, azután elbucsuzik tőlem a magyarok lelkes barátja.

Horoáth László

A diplomájától megfosztott orvost egy előkelő származású missziós nővér megváltja szégyenétől és szenvedéseitől

Gara de Nord. Este 11 óra. Indulásra kész vonatok. Gomolygó, fejvesztett tömeg. Lökdösődő, goromba hordárok. Ordító megafonok, melyek a vonatok indulásának idejét üvöltik bele ebbe a kakofonikus hangzavarba.

Megbilincseltek szökött katonák, csörgő lábbilincsei. Csillogó szuronyok.

A tiszt szolga nyögve cipeli kapitánya után a súlyos bőröndöt.

A rendőr rosszul lett, zilált kinézésű embert vonszol a mentő állomás felé. A portás ordít a peronjegy „bliccelőre”...

A bukaresti elegáns bár két multhavi attrakciója hagyja el a fővárost, tizenöt nyedven ordítják a „hordárt” és a számát.

A Szimplon hálókocsi ellenőre egy sportruhás urnak minden európai nyelven magyarázza, hogy kérése lehetetlen. Pénztárca. Két idegen bankó. A férfi boldogan int a hálókocsi ablakában türelmetlenkedő szőke ismert bukaresti szép asszonynak.

TALÁLKOZÁS A PESTI EM-BERREL

Végre itt van az én emberem is. Magas, fekete férfi. Ruganyos. Nem több harminc évesnél. Bocsnatot kér az ötperces késésért. Pesti orvos. Azaz volt. Most már Alexandriában szanatórium tulajdonos. Délután találkoztam vele, amikor a Calea Victoriei hotelből kilépett. Nagyon meglepődtem láttára. Utoljára a pesti lapok tudósításaiból értesültem róla. Ennek jó két éve. Óriási szűzarcú volt. A legjobb pesti szanatórium szülsége volt. Egy éjjel megszólalt a rendőrség telefonja.

Doktor Székely Sándor beszél, jönnek azonnal a lakásomra, meghalt egy ismeretlen lány.

Tiltott műtét. A lány elvérzett. Az orvos azt vallja a rendőrségen, hogy a lány megoperálva jött fel. Vérmérgezéssel. Az egyetlen mentés az azonnali műtét. Csak orvosi kötelességének tett eleget. Bizonyítani nem tud. Azonnal letartóztatták.

Másnap a lapok tele voltak vele. Egy felfelé ívelő szorgalmas fiatal ember karrierje tört derékba, mert egy pincér-lány, a javas asszony után legelőször az ő tábláját látta meg a köruton.

Valahányszor a hirhedt harminchármas paragrafusról volt szó azóta. Nem tudtam nem Székely Sándor doktorra gondolni.

Két évet kapott és elvették örökre a diplomáját.

Három hónapja szabadult ki. Mikor délután találkoztunk, nem tudtam vele beszélni. Este a vonatnál adott találkozót.

Jegyét odaadja a hálókocsi ellenőrnek. Csomagját felteszik. Fizet a hordárnak. Orájára néz.

Tizenöt percünk van —, mondja. Alexandriából jövök, ahol szanatóriumot vettem. Feleségemért megyek Pestre.

— Ön nő? — Kérdezem csodálkozva.

— Hát maga nem tudja, azt hittem ezért akar velem beszélni. Hát figyeljen ide. Miután az ítéletem jogerős lett. Kivittek a gyűjtőfogházba. Rettenetes idők voltak. Bűnhődni valamiért, amit el se követtem. Most már megmondhatnám magának az igazat. Na, de hagyjuk ezt. Aztán beosztottak a rabkórházba, mint raborvost. Nem panaszkodhatom, már az első időben is jó dolgom volt. Legalább is jobb, mint a többi foglyoknak. A kórházban majdnem szabadon mozogtam, mit ért ez. Mikor nem mehettük ki. Megszoktam szabad nyugodt életet élni. Sportoltam, táncoltam, autót veztettem.

A MISSZIÓS NŐVÉR

— Egyetlen örömem volt, ha a kórházban munkát kaptam. Hetenként egyszer asz-

szonyok jöttek a „beszélőre”, akik előtt szégyeltem rabruhámat. Szégyeltem az elválasztó dróktrecet. Nem mentem többet ki, ha vasárnaponként látogatóim jöttek.

— Szakállt növesztettem, órákon át tudtam szótlanul ülni az inspekción szobában. Könyveket kaptam a főorvostól, nem tudtam hozzájuk nyulni. Ideggyógyásznak készültem medikus koromban. Megcsináltam az analízist. A legbiztosabb uton voltam az elmebaj felé.

— Fogságom hetedik hónapjában egy új missziós nővér került a rabkórházba. Ezt a tisztet mindég uriaszonyok látják el. Szép, halkszavú arisztokrata asszony, aki megcsömörült a kinti élettől, hallgatni naponta, hogy melyik artista nő jelenleg férje barátja, melyik színésznőnek vett autót.

— Mellém osztották be, először féltem tőle. A műtőben liült mellém és órákon át beszélt nekem. Anélkül, hogy választomat várta volna. Heteken keresztül tar-

tott ez a türelmes küzdelem a megmentésemért. Végre fölengedtem. Elmondtam neki az életemet. Az volt a tervem, hogy ha kiszabadulok, elmegyek az Idegen Légióba, akár orvosnak, akár katonának, mert mihez kezhettem volna diploma nélkül. Ő beszélt le erről. Második terv egy vegyvizsgáló intézet nyitása volt. Rettenetesen bántott, hogy nem lesz diplomám, ha ez eszembe jutott, megint órákra elnémultam.

— Irén, — így hívták egy nap avval lepott meg, hogy elintézi nekem, hogy a diplomámat nem vesztsem el, csak Magyarországon nem szabad praxist folytatnom. Ez felvillanyozott, már számoltam a napokat szabadulásomig. Irtam egy alexandriai barátomnak, hogy nézzen valami elhelyezkedés után számomra. Jött a válasza, hogy egy szanatórium-ban alkalmazást kapok.

ELJEGYZÉS A BORTÖNBEN

— Közben a barátságból szerelem lett az asszonnyal. A missziós nővér megszerette a rabot. A börtön olyan szép lett nekem, hogy a rácsokat nem láttam célám ablakán. Szerelmünket senkinek sem szabadott észrevenni. Remegtünk, hogy mikor jön már el a szabadulás órája. Jöviseletem miatt az igazságügyminisztériumhoz a büntetésem negyedének elengedésére terjesztett fel a fogházigazgatóságot. Irénnel közben megbeszéljük, hogy el fog válni az urától. Be is adta a válópört.

Ausztria újabb gyásza:

Meghalt Schober, volt osztrák kancellár

Schober Bécs egykori rendőrfőnöke a 1927-es zavargások alatt

Bécs, augusztus 20.

Csak az imént hunyt el Seipel, Ausztia politikai életének egyik legmarkánsabb alakja s máris újabb nagynevű osztrák államférfi hirtelen haláláról érkezik jelentés. Schober János, volt szövetségi kancellár és külügyminiszter pénteken este tíz órakor egy Bécs környékén fekvő szanatóriumban ötvenhat éves korában kisenvedett.

Schober Pergben született 1874-ben, s először 1818-ban jutott előnyösebb szerephez, mikor mint Bécs rendőrfőnöke újjászervezte az egész rendőrséget. 1921-től 1922-ig, először, 1929-től 1930-ig másodszor volt kancellár. Mint kancellár keresztülvitte az osztrák alkotmányreformot és az ő kancellársága alatt kötötték meg a hágai egyezményt is, amely megszüadította Ausztriát a jóvátételi terhek-től. 1930-tól 1932-ig külügyminiszter volt, egész a Dolfuss kormány jövetelég.

Schober volt Bécs rendőrfőnöke 1927. ju-

lius tizenötödikén is, mikor egy vasutasztrájkból kifolyólag szinte forradalmi helyzet állott be és a tömeg felgyújtotta az igazságügyi palotát. Schober érdemének tulajdonítják, hogy akkor a rend végleg nem borult fel.

Schober már jóideje beteg volt és a parlamenti üléseket sem látogatta, ahol pedig a mai helyzetben, mikor a napokban is egy szavazaton múlt a kormány sorsa, egyetlen képviselő is számot tesz.

Bécs, augusztus 20.

Újabb jelentés szerint Schober kancellár halála meglepetésszerűen következett be, mert állapota az utóbbi napokban egyre javult. Schober igen jól érezte magát és esténként kedélyesen társalgott. Pénteken délben hirtelen heves rosszullét fogta el s mire a szanatórium főorvos, dr. Reschnitzer megérkezett, már beállt a szívbénulás.

A falu jegyzője...

Újból öt bűnvádi feljelentést adtak be Nádasdi Neszveda Béla ellen

Ha a csikszeredai törvényszék nem intézkedik sürgősen, a község lakói vizsgálatot kérnek a vizsgáló bíró ellen is

Csikszereda, augusztus 20.

Nádasdi Neszveda Béla gyimesfelsőlaki jegyző viselt dolgairól már több alkalommal beszámoltunk a Brassói Lapok hasábjain. A község lakói mindent megmozgattak eltávolítására, de eddig még nem sikerült ezt a kiskirályt helyéről elmozdítani. Most újból öt bűnvádi feljelentést adtak be ellene a csikszeredai törvényszéknek.

Tankó Fülöp közgyám azzal vádolja a falu jegyzőjét, hogy elsikkasztotta az árva pénzét. Az árva ingatlan vagyonát ugyanis haszonbérbe szották adni. Nádasdi Neszveda jegyző be is vett a bérlektől tizezer lejt s amikor a közgyám elszámolásra szólította fel, egy községit utalványt nyomott a markába azzal, hogy a pénzt a község elköltötte, de ha pénze lesz, megfizeti.

Hermann János család miatt adott be ellene bűnvádi feljelentést, s abban megsürgéti régebbi feljelentéseinek elintézését is.

SZÉKREKEDÉSNÉL

a CHATEL GUYON-i természetes sókból készült

MIRATON PASZTILLÁK

fájdalom nélkül könnyebbitik meg a belek működését.

Özvegy Bánfi Jánosnétól egy disznót csalt el a jegyző azzal az ígérettel, hogy férje hagyatékát elintézi. A disznót ugyan levágatta, csak éppen az ügyet nem intézte el.

Özvegy Karácsony Istvánné 1927-ben földet vett és a szerződés megcsinálásával Nádasdi-Neszveda jegyzőt bízta meg. A jegyző 1878 lejt vett fel előre munkadíj és illetékek fejében, de az okiratot csak egy hónappal ezelőtt kapta meg 1931 április 29-iki dátummal. A jegyző nem róta le sem a takszákat, sem a bélélyelleteket.

Legérdekesebb Bujor Teodornak, a gyimesfelsőlaki állami elemi iskola igazgatójának feljelentése. Tudomása szerint rengeteg bűnvádi feljelentés van a jegyző ellen, de a vizsgálatot soha sem sikerül lefolytatni, mert

a jegyző az összes idézőket elsikkasztja.

Szükség volna arra, hogy a vizsgálat befejezéséig a jegyzőt fűgesszék fel. Állítsák végre bíróság elé Gyimesfeisölök kizsárolóját. Ha pedig ez nem történik meg a lehető legrövidebb idő alatt, akkor

a község lakossága küldöttségileg keresi fel a marospásárhelyi ítélőtanács főügyészét és vizsgálatot kér úgy a csikszeredai törvényszék vizsgálóbírája, mint Nádasdi Neszveda ellen.

Tetu dr. vármegyei prefektusnak, akit a megyében megértő és igazságos embernek ismernek, már végre intézkednie kellene a csángófalu békessége érdekében Nádasdi Neszveda Béla eltávolítása iránt.

Pár hónapja, hogy kiszabadultam a börtönből, Irénnel utánna rögtön külföldre utaztunk. Közben egy barátomat bíztam meg, hogy pesti ügyeimet likvidálja és adjon el mindenemet. Két hétig voltunk együtt, aztán leutaztunk Alexandriába. Elfoglaltam az állásomat, Irén Pesten maradt. Nincs még egy hete, hogy kimondták a választ.

Közben szerencsém volt. Eladó lett az a szanatórium, ahol Alexandriában állást kaptam és az én pénzemmel, valamint a menyasszonyommal én vettem meg.

A jövő héten már vele együtt megyek Alexandriába, ahol megfogunk esküdni. A kalauzok kiabálnak. A hálókocsi ellenőre figyelmezteti, hogy szálljon fel.

A vonat már mozgásban van. Dr. Székely László, alexandriai szanatórium tulajdonos a hálókocsiból intget bucsút.

A vonatnak már csak a hátsó színes lámpája látszik.

Egy asszony rohan gyerekek karjában utána, a szimplonnal akart utazni.

A férfi, akit a rendőr vitt a mentő állomásra, már egyedül ül a „restiben”. Ugyanott a szomszéd asztalnál feltűnőre festett vidéki áldémon hacérkodik.

Az indulási oldal előtt rongyos gyerekek nyitogatják szolgálatkészen a taxik ajtaját.

A hordárok egymást lökdösve, törekednek a podgyászos utas felé.

Atlasz György

E hó végéig kifizetik a tisztviselők augusztusi járandóságát

Bukarest, augusztus 20.

A pénzügyminiszter jelenleg az augusztus harmadik felében esedékes fizetések listáját állítja össze. Eszerint augusztus 20. és 30. között hiánytalanul kifizetik a hivatalnokok augusztusi fizetését, ami körülbelül 860 millió lejt tesz ki. Ugyancsak ki fogják utalni a nyugdíjpénztárnak járó 47 millió lejt, amelyet az állami és munkásnyugdíjasok járandóságának kiegyenlítésére fordítanak, az igazságügyi minisztériumhoz tartozó fogházügyi vezérigazgatóság szubvencióját, továbbá az állami színházak és a földművelésügyi minisztériumhoz tartozó néhány fontosabb mezőgazdasági intézmény fenntartásához szükséges összegeket. Az állam összes kiadásai tehát augusztus hónap harmadik felére cirka egy milliárd lejt tesznek ki.

Tiltakozó gyűlésre készülnek a bukaresti szabó- és cipőipari munkások

Bukarest, augusztus 20.

A bukaresti ruházati cikkeket készítő munkások, cipészek, szabók stb. mozgalmat indítottak az aránytalanul nagy redukción és leépítések miatt. Elmondják, hogy míg a munkások javarészt elbocsátják, egyeseket, akiknek még sikerült állást kapniok, 14—16 órát dolgoztatják naponta — nem beszélve arról, hogy a munkaadók a házbért sem fizetve rendszeren, szűk és egészségtelen helyiségekbe zsúfolják össze a munkásokat. Eppen ezért a munkások most elhatározták, hogy erőves akciót indítanak, felkeresik panaszukkal a munkaügyi minisztert és kéri fogadják, hogy vegye alapos revízió alá a munkások vény betartását. Az elkezeredett munkások egyébként hétfőn este tiltakozó gyűlést tartanak a bukaresti Népházban.

Üde szép arcáról az öröm sugárzik, hogy „MIROL” Lilliom crémét használ azonnal meglátszik.

„MIROL” LILION-CRÉM

nappali és éjenti használatra téglényként 40 Lei, Pouder 25 Lei, Szappan 12 Lei. 93 Lei beküldése ellenében mindhármát franco küldi:

ÖRS REZSŐ gyógyszerész, Pankota

Jud Arad.

Kapható Brassóban: Krafft és Herberth drogériában. — Aradon: City drogériában. — Bukarestben: Noua Parfumeria Franceză Bulevardul Col. Mihail Ghica 39.

A nyugdíjasok nyomora és a Státus ügye a kamara előtt

A magyar párt nem szavazza meg a felirati javaslatot

A kamara pénteki ülését a magyar párt képviselőinek erőteljes szereplése, továbbá a szélsőséges jobboldali pártok különösen a kuzisták hallatlanul izléstelen és a parlamentben megengedhetetlen magatartása jellemezte. Külön kell kiemelni annak jelentőségét, hogy Hegedűs Nándor markáns felszólalásban mutatott rá a kormányok nyugdíjpolitikájára, amelynek barbár szellemét csak az erdélyi nyugdíjasok szenvedték meg.

Felháborító volt a Jorga-kormány nyugdíjrendszere

Az ülés első szónoka Hegedűs Nándor, aki az 50 millió svájci kölcsönrel kapcsolatosan a nyugdíjkérdés minden súlyos problémáját a parlament elé tárta. — Olyan hírek terjedtek el, — mondotta Hegedűs beszédében — hogy a hátrálékos nyugdíjakat a pénzügyminisztérium nem a most szerzett kölcsönből hanem a befolyó jövedelmekből akarja kifizetni. Ezek a hírek leírhatatlan nyugtalanságot keltenek a nyugdíjasok között, akik nagyon jól tudják, hogy az állam jövedelmei milyen származékosan vannak felépítve. A Jorga-kormány nyugdíjrendszere felháborító volt a legsötétebb nyomorba döntötte a nyugdíjasokat. Különösen a csatolt területek nyugdíjasai adósodtak el teljesen és éheznek. A magyar párt sajnálattal kénytelen megállapítani, hogy a hátrálékok kifizetésére még semmiféle komoly intézkedés nem történt. Mikor fog hozzá ehhez a kormány?

Ezzel kapcsolatban Hegedűs az 1929 augusztusi nyugdíjtörvény alapján jogosult nyugdíjasok ügyében is interpellációt terjesztett elő. Bár az a törvény módját nyújtott az esküt nem tett tisztviselőknek jogaik érvényesítésére, nyugdíjat csak néhányan kaptak. Már a Maru-kormány lassan dolgozott ebben az

ügyben, Jorgaék alatt pedig azzal az ürüggyel, hogy nincsen pénz, a nyugdíj-kérvények ezreit félre tették. Hegedűs Joánitescu munkaügyi miniszterhez intézte kérdést, aki a nemzeti parasztpárt ellenzéki korában kétszer is interpellált a nyugdíjasok félretett kérvényei miatt. Mikor kezdik meg ezeknek a kérvényeknek elintézését?

D. R. Joánitescu munkaügyi miniszter elismeri, hogy a Jorga-rezsim alatt valóban interpellált a nyugdíjasok ügyében. Felfogását most sem változtatta meg. A kormány mindent megtesz, ami módjában áll, a kérdés azonban nagyon súlyos. Szerinte a nyugdíjasokat az ál-

lami szállítók előtt kell kifizetni, mert elsősorban a nyugdíjasoknak kell követelniük.

Hegedűs: Nem elégít ki a miniszter ur válasza. Nem vonom kétségbe a kormány jóindulatát, de ez nem elég. Az erdélyi nyugdíjasok különösen nyomorúságos helyzetben vannak s még május, június és július hónapra sem kapták meg járandóságukat. Súlyos méltánytalanság, hogy nem mérnek egyenlő mértékkel, mert amíg Bukarestben pontosan fizetnek, addig Erdélyben hónapokra visszamenőleg elmaradtak a nyugdíjak. A csatolt területek nyugdíjasai éheznek és már nem bírják tovább.

Panaszok népnyzó fiskálisok ellen

Serdiciu lupupárti az erdélyi jegyzők és ügyvédek garázdálkodásáról beszél. Nem a jegyzői, vagy ügyvédi karról beszél, hanem csak egyesekről, de ezek annyian vannak, hogy igen nagy gyűlöletet keltettek a karok ellen is. Valóságos fosztogatják a parasztokat. Sokan — románok, kisebbségek — egész falvakat vásároltak már. Az igazságügyminisztérió sürgős intézkedéseket sürget.

— Az egyik ügyvéd — kiáltja valaki — egy paraszttól, aki konverziós ügyben tanácsot kért, szavanként 200 lejt követelt. (Zugás minden oldalon.)

Zelea Codreanu a parladi nyugdíjasok helyzetét ismertette sürgős intézkedést követel a pénzügyminisztériumtól.

Vasilescu Valjean gogapárti a nemrég megkötött vatikáni egyezményvel kapcsolatban fejtegeti a Státus jogviszonyát, teljesen Ghibu professzor könyvének szellemében. Megállapítja, hogy a Státus vagyon az államot illeti meg. A Vatikánnal kötött egyezmény rosszkor jött létre s azt semmisnek kell tekinteni, mert 1 milliárdot vesz el a román államtól.

Willer József dr. válaszolni akar, de a elnök csak néhány mondatot engedélyez, mert a kérdésben illetékes szakminiszterek nincsenek jelen. Willer azonban ki fejté, hogy Ghibu professzor hírhedt könyvéről Pop Valér dr. volt igazságügyminiszter is pamfletként nyilatkozott. A Státus ügyében kötött egyezmény elintéztett ügy, azt felforgatni nem lehet és nem is hasznos. Csak nyugtalanságot okoz és nem szolgálja a lelkek közeledését.

Vasilescu Valjean újra hangsúlyozza, hogy a szerződést semmisnek kell tartani, mert az állam mégis csak 1 milliárdot veszít miatt. Sulyok István dr.: Nem veszít az állam semmit! Laár Ferenc dr.: Nem veszíthetjük el azt, ami nem is a miénk! Laár kijelentése nagy izgalmat okoz a többségi képviselők között. Popov Adonis is csatlakozik Vasilescu Valjean interpellációjához.

Ismét az elrepült milliárdok

Coslinescu liberális a repülőügynél elkövetett visszaéléseket teszi szóvá. — Hányszor és milyen összegeket adtak erre a célra a különböző alapokból. Mire fordították ezeket az összegeket? Mennyit inkasszált az Arpa a repülőbolygók árából és hová tette a pénzt? Az igazgatóság tagjai mennyit és milyen címeken kaptak pénzt ettől a vállalatától?

Gherman Traján a resciai nyugdíjasok, rokkantak, hadiözvegyek és munkások nyomoráról beszél. Négy-öt hónap óta nem kaptak fizetést, nyugdíjat s a munkabékeket is rendszertelenül adják. S ráadásul még ezeknek az elesett embereknek is van fosztogatója Serban Raducanu liberális kortes, a nemzeti pa-

rasztpárti Raducanu volt miniszter öcsének személynében. Ennek a Raducanunak adták bérbe a kázinókat, ahol a vállalatok bonjai ellenében vásárolni lehet. Csak Raducanunál, aki borsos árakat számít, elveszi a munkásoktól azt a sovány keresetet is, ami még megmaradt.

Leonte Moldoveanu: Hazugság!

Gherman Traján: Maga társ volt!

Leon többségi: Raducanu akkor került ebbe a pozícióba, három évvel ezelőtt, amikor a bátyja miniszter volt. Akkor nem volt kifogás ellene.

Gherman: Rossz az emlékezőtehetsége!

Leon és Papa Ádám is csatlakoznak az interpellációhoz és kéri az ügy sürgős kivizsgálását.

D. R. Joánitescu munkaügyi miniszter válaszában a zsilvölgyi helyzetet ismerteti. Az ottani nyomor világosan s annak egyik oka az, hogy a társadalmak egy része Budapestben maradt s nem is lehet onnan visszaszerezni. Ezért nem lehet a munkásokat segíteni.

Gherman nem veszi tudomásul a miniszter választát.

Hivatalosan bejelentik, hogy Dan Sever lemondott hunyadmegyei mandátumáról s ottan ki kell írni a pótválasztást.

Bethlen György gróf deklarációja a felirati vitában

A magyar párt nem fogadja el a felirati javaslatot

A magyar párt nevében maga a pártelnök, Bethlen György gróf szólott hozzá a felirati javaslatához.

A lejáratott általános választások egyik eredménye az, hogy a romániai magyarság túlnyomó többsége ezuttal is híven kitartott a magyar párt mellett. Sainálattal kell megállapítanunk, hogy pártunk nincsen abban helyzetben, hogy elismerhetné a választások teljes tisztaságát. Volt közigazgatási nyomás és a választások hatósági befolyásolása sem maradt el.

Pártunk felajánlja teljes készségét arra, hogy a jelenlegi s ma már kibírhatalatlanul súlyos gazdasági és pénzügyi válság enyhítésére és megszüntetésére alkalmas törvényhozói munkát teljes erejéből támogatassa.

Megállapítom azt a tényt, hogy az országos politikai pártok sorra elismerték azt, hogy a nemzeti kisebbségek különleges kérdéseinek rendezését követelnek. Tízennégy év óta húzódik már ez az ügy s én ezuttal is ünnepélyesen és nyomatékosan emlékeztetem rá a kormányt, éppen azt a kormányt és pártot, amely a gyulafehérvári határozatok alapján állónak vallja magát, hogy azok az ígéretet, amiket a gyulafehérvári határozatokban a nemzeti kisebbségek javára tettek, máig nem váltak valóra. Úgyvan csak megállapítom azt is, hogy a törvényekbe cikkelyezett és nemzetközi szerződésekben leszögezett kisebbségi

rendelkezéseket sem hajtották végre. Megragadom tehát az alkalmat arra, hogy kérem és követeljem soha el nem évülő jogaink megadását, hogy ezzel végre megszűnjének politikai, kulturális, és gazdasági sérelmeink, ami nemcsak a mi, hanem az állam érdekében való szükségesség is. A trónbeszédben, valamint a kormánynyilatkozatban felsorolt törvénykezési kérdésekhez majd annak idején szólunk hozzá érdemlegesen. Mi-

után egyben a politikai szokások szerint a felirati javaslat elfogadása egyben politikai bizalomnyilvánítás is jelent, s minthogy ezt a kormány működése iránti minden várakozásunk ellenére sem előlegezhetjük, a magyar párt nevében kijelentem, hogy a javaslatot nem fogadom el.

Demosthene Botez kormánypárti hozsuzu és unalmas beszédet tart, különböző politikai elméleteket fejtegetve.

A gyűlölet bős és piszkos áradata zajlik a Házban

Az eddig nyugodtan és méltóságteljesen folyó ülés ismét a gyűlölködő szenvedélyesség arénájává változott, a kuzisták jóvoltából. Azt az utcséli hangot, amit ezuttal megengedtek maguknak, a sok vihart látott román parlament falai sem tapasztalták eddig.

Robu: Először a bukovinai románok sorsáról beszél, aztán rátér a háborúra és ilveneket mond:

— A zsidók kifosztották és halálba kergették a román népet.

Landau zsidó képviselő erőlesen tiltakozik.

Weissmann: 900 ezer zsidó él Romániában. Hogy beszélhet így róluk?!

Robu: Te zsidó, mit keresel itt? Ez a román parlament. Nem türünk meg itt téged!

Weissmann: Az eszméit megtarthatja, de a szavait cserélje fel!

A Cuza-párt iszonyu tumultusba csap. Felemelt ököllel rohan a zsidó képviselők felé.

Simionescu (többségi): Cuza mint korelnök kijelentette, hogy alkotmányért harcol. Az alkotmány nem ismer zsidókat.

Cuza: A zsidó, az csak zsidó!

Robu: Még a nevüket is szégyenlik, ezek az arcátlanok!

Weissmann: Nem a külvárosban, hanem a parlamentben vagyunk!

Landau: Amit csinálnak, az lelkiismeretlenség!

Robu: Hallja maga zsidó, ha nem fogja be a száját, lemegyek innen és úgy válaszolok.

Ilyen b Cuza: Ha, a pimasz! Jól reménykedik, hogy nem piszkolom be a kezemet azzal, hogy arca verjem.

Robu (a zsidó képviselők felé, nem tudni, melyikre céloz): Végeztél, vagy nem végeztél zsidó? Majd megtanítalak én!

Óriási láрма és összefutás keletkezik.

Popa (többségi) újra figyelmezteti Pelivan elnököt, hogy ezt az utcséli hangot ne türije tovább.

Robu: Én csak örülök, hogy a zsidók ilyen pimaszok. Legalább Önök is látják, hogy ki kell őket pusztítani.

Ilyen hangnemben és ilyen szavakkal folytatja tovább beszédét.

Landau ismét közbeszól, mire Robu rákiált:

— Megverlek, ha nem fogod be a szád!

Beldie (többségi): Önnek az Isten izmokat adott, tehát senki sem mondhat ellent. Mit tenne akkor, ha olyan gvenge volna, mint Landau?

Robu nem válaszol, hanem folytatja beszédét. Végig beszélt hasonló durva és vad hangnemben a gyűlést, amely este 10 órakor végződött. Utolsó piszkolódásait már csak néhányan hallgatták mert a többségek is, a liberálisok is még a gyűlés vége előtt elhagyták a termet. Nem bírták tovább.

Bajok a temesvári iskolák körül

Egy magyar leánygimnázium kálváriája

Temesvár, augusztus 20.

A gazdasági bajok és válság közepette természetesen baj van az iskolák körül is. Részben gazdasági okokból, részben pedig a felsőbb hatóságok rideg elbánása miatt.

Most az itteni állami felsőkereskedelmi iskola német szekcióját fenyegeti az a veszély, hogy bezárják. Ha mindegyik osztálynak nem lesz husz tanulója, a német szekciót nem nyitják meg. A szülők most akciót indítottak az iskola fenntartása érdekében. El akarják kerülni, hogy a német tagozat is a magyar szekció szomorú sorsára jusson, amelyet tudvalevőleg évekként elszűntettek.

A magyar leánygimnázium is a mostoha gyermek sorsára jutott. Állandóan dobálják ide-oda, már a harmadik helyen köt ki a kultura eme viharvert hajója. Először a siketnémák intézetében talált szállást, utána az érdekesség kedvéért, a városi zalogház helyiségében helyezkedett el, jelenleg pedig a felsőkereskedelmi iskola egyik részében van összehúzóulva. Itt azonban a legkisebb termetek kapták, azt is keveset, egy pici szobában vagy hatvan tanuló szorong. Most igyekeznek valami jobb férőhelyet találni a bolyongó leánygimnázium számára.

Asíra (Apolló) Mozzó

BRASSO
Telefon 546

Augusztus 20 tól kezdve a szezon legmulatságosabb kaszárnya bohózata fut

PARANCS AZ PARANCS

(DIENST IST DIENST)

a legjobb, hírneves német komikusokkal. Fritz Schultz, Lucie Englisch, Ralph A. Roberts és Maly Deltschaff a főszerepekben.

Ezenkívül Journal.

Vasárnap délelőtt 11 órától nagy matiné.

Hírek

Előkészületek a gyergyói dalos-ünnepségre

Szötteviselésben jelennek meg a székely dalosok

Csikszereda, augusztus 20.

Szeptember 18-án, fennállásának negyvenedik évfordulóján a gyergyószentmiklósi Dalegylet nagyszabású dalosünnepséget rendez. Az ünnepségen részt vesz Inczedy-Joksmann Ödön dr., az Országos Dalosszövetség elnöke, Tárca Bertalan főtitkár és Willner József dr. kamarai képviselő, a Brassó Magyar Dalárda karnagya. A versenyre eddig a dítrói, szászregeni, gyergyóalfalusi, killéntalvai dalárdák neveztek be, de biztosra vehető, hogy még rengeteg székelyföldi dalegylest is felvonul az ünnepségre. Az erdélyi városok magyar dalegységeitől kiküldöttek utján képviseltetik magukat. A székely dalárdák tagjai a gyergyószentmiklósi dalosünnepségen szötteviselésben jelennek meg.

— **IDŐPROGNÓZIS.** A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint száraz, tulnyomóan derült, nagyon meleg idő várható.

— **BRASSÓ VÁROS FŐORVOSÁT BUKARESTBE HELYEZTEK.** Brassó törvényhatósági város főorvosát, Gancevici János dr.-t az egészségügyi miniszter Bukarestbe helyezte át. Gancevici dr. tíz és fél éve áll a brassói városi egészségügy élén és ez alatt az idő alatt úgy az illetékes szakköröknek, mint a város lakosságának elismerését érdemelte ki működésével. Távozásra alkalmából Brassó város vezetősége átiratban ismerte el és méltatta érdemét.

— **Felirta a rendőr Mussolinit.** Rómából jelentik: Mussolinit, aki az olasz főváros utcáin maga vezette autóját, egy rendőr gvorshajtás miatt felírta. A Duce erre másnap dedikált fényképet és nagyobb összegű pénzjutalmat küldött a kötelességét ilyen hiven teljesítő rendőrnek.

— **HUNYADI SÁNDOR ÚJ DARABJAVÁL NYIT A VIGSZINHÁZ.** Budapesti tudósítónk jelenti: Ertesülésünk szerint a Vígsház idei szezonjának első műsordarabjai között Hunyadi Sándor „Erdélyi Kastély” című műve szerepel.

— **ÚJ MAGASSÁGREKORDOT ALKITOTT FEL EGY FRANCIA PÍLÓTA.** Párisból jelentik: A női magasságrepülés eddigi 8761 méteres világrekordját megdöntötte egy bátor francia repülő amazon. Maine Sarolta kisasszony tegnapi rekordkísérlete alkalmával kilenc-ezer méteres magasságot ért el gépével.

— **TANULMÁNYOZNI FOGJÁK A BRASSÓI FORRÁS-HEGY REJTÉLYEIT.** Brassóban, Obrassó külváros elején, a bertalan templom mögött van az ugynevezett Forráshegy (Gespreng). Ez a hegy arról nevezetes, hogy időközönként sziklái közül hatalmas vízmennyiség buggyan elő, majd egy-két év múlva eltűnik, hogy aztán további egy-két év múlva újból előtörjön. Most már második éve bőven bugyog a kristálytiszt és jég hideg pompás ivóvíz a sziklák közül legalább tíz helyen is. Brassó törvényhatósági város intézménybizottsága Szele Béla dr. javaslatára elrendelte, hogy szakértők vizsgálják meg a Forrás-hegy vizének tükát és tegyenek jelentést, hogy, ha rá lehet bízni az időközli források eredetére és azt fel lehet használni, intézkedés történjék a vizének a városi vízvezetékbe léendő bekapcsolása iránt és ez által a Forrás-hegy környékén megépült és épülő új városrészeknek vízzel leendő ellátása felől.

— **ZATONYRA FUTOTT EGY HYDRAVION.** Newyorkból jelentik: Kaliforniai jelentések szerint, az Egyesült Államok legnagyobb repülőhajója, a 35 ezer tonnás Saratoga, a Beachest-öböl közelében zatonyra futott. A balesetet a sűrű köd okozta. Több órán keresztül vesztegelt a hajó egy homokszigeten, mignem több segítségére siető hajónak sikerült ismét tengerre bocsátania.

Dr. Ernst Richter-
féle

fogyasztó-ica

(Frühsücskräuterte)

elhízás ellen, felfrissíti a vért, ideális, ár talmatlan hashajtó.

Egy csomag Lei 90°—

Különlegesen erős hatású Lei 110°—

Makacs gyomornak, extraerős Lei 110°—

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Mollison sikeresen befejezte és megismétli óceánrepülését Anglia és Amerika között

Newyork, augusztus 20.

Ismeretes, hogy Mollison óceánrepülő Irországból startolva, utnak indult Amerika felé. Újabb jelentés szerint az óceánrepülés sikerült és Mollison már földet is ért Amerika partján. Az új óce-

ánrepülés nagy jelentőségű, mert Mollison az első, aki keletről nyugatra szelte át az óceánt. Mollison óriási lelkesedéssel fogadta az egybegyűlt tömeg a Newyork közelében levő repülőtéren. Hir szerint Mollison azonnal megkísérli, hogy visszafelé is megtegye az utat.

— **TIZENKILENCTAGU ROMÁN ÉS SZERB RABLÓBANDÁT TETTEK ARTALMATLANNÁ.** Temesvárról jelentik: Az oravica csendőrség veszedelmes banditákat tett artalmatlanná a napokban. Évek óta körözik már a hatóságok egy rablóbandát, amely egész Krassómegyét végig fosztogatta és fegyveres támadásokkal állandó rettegésben tartotta a lakosságot. A banda 19 tagból állott, akik részben románok, részben szerbek voltak. A jugoszláviaiak éjszakánként idején átszöktek a határon, ahol találkozott román társaikkal, majd együtt indultak fosztogatni. A csendőrségnek úgy sikerült a bandát lelepleznie, hogy Jon Badescut, aki szintén tagja volt, elfogták s ez aztán kiadta valamennyi társát. A román hatóságok most diplomáciai úton kéri Jugoszláviától az ottani alattvalók letartóztatását és átküldését a román hatóságokhoz.

— **VÉGSŐ KÉTSÉGBEESÉSÉBEN RABOLT EGY MUNKANÉLKÜL.** Budapesti tudósítónk jelenti: Freisinger Márton hentes felesége tegnap este hazafelé tartott nővérel együtt. Kézitáskájában ezerkétszáz pengő volt. Egyszerre a Fothz- és Bules-utca sarkán a sötétben egy ismeretlen ember ugrott eléje „pénzt, vagy életet” kiáltással. A rabló kiszakította a halálra rémült asszony kezéből a táskát és elrohant vele. Freisinger segélykiáltásaira járókelők gyülekeztek össze, akik utánavevették magukat az utonálónak. Rövid üldözés után sikerült is elfogni és felvinni a rendőrségre. Itt kiderült, hogy a rabló Enyedi István harmincegy éves munkanélküli kovács. Egyedül már régóta kereset nélkül van, most napok óta nem evett és végső kétségbeesésében elhatározta, hogy rablásra adja magát. A szerencsétlen embert letartóztatták.

Jön : Jön :
A hires rádióénekes
Jön ! Jön !

— **ÉVEK ÓTA ERDŐBEN VADEMBEREK MÓDJÁRA ÉLT EGY CSALÁD.** Makóról jelentik: Tóth Sándor harminc év körüli ember, feleségével és családjával együtt, már évek óta a közeli erdőségekben élt valóságos vadember módjára. Többnyire Makó, Szeged, Hódmezővásárhely között barangoltak. A kisgyermek megkeresztelésén. A családot, amely természetesen a nyomor és munkanélküliség elől volt kénytelen visszatérni a nomád életmódhoz, őrizetbe vették és dönteni fognak további sorsáról.

— **KOSZORUMEGVÁLTÁS.** Elekes Endréné sz. Fehérváry Gizella elhalálása alkalmából dr. Elekes György és neje, báró Apór Irén, a román kath. szegénygyermekek karácsonyi felruházására 500 lejt juttatott, mely nemes adományért ezúton mond hálás köszönetet az elnökség.

A JÓ KÖNYV ÉS A NŐ

Varga és Kovács fekszenek a strand homokján és nézegetik a nőket. Egyszerre csak megszólal Varga:

— Barátom, kijelentem neked, hogy én fűtőlők a nőkre. Engem ők nem érdeknek. Egy jó könyvet, egy értékes beszélgetést valami tudományos, vagy filozófiai témáról többre becsülök, mint az egész női nemet együttvéve.

— Igen, van benne valami, — bólint szomorúan Kovács, — nekem sincs egy vasam sem.

— **BRASSÓI PIACI ÁRAK.** Marhaus levesnek kgr. 20—22 lej, Marhaus levesnek II. 16—18. Marhaus pecsenye 38—40. Sertáshus combja 28—30. Sertáshus karaj 36—40. Zsirszalonna 26—28. Zsir 34—36. Tojás drb. 1.50—1.60. Csirke párja 30—100 lej. Élő állatok: kilóra, Export ökor élőszul kg. 12—13 lej. Sertés 17—19. Igás ökor drb. 4.500—6.500. Ló drb. 2000—6000. Ló luxus, drb. 10.000—16.000 lej. — Terményárak nagyban: Buza q 500—570 lej. Rozs 340—380. Árpa sör 280—300. Árpa takarmány 250—260. Zab 320—350. Tengeri, szemes 240—250. Bab, fehér 400—500. Burgonya 80—100 lej. — Takarmányárak nagyban per 100 kg. Széna, préselt 90—100 lej. Széna, laza 50—60. Szalma, laza 35—40. Korpa 220—230 lej.

★ **Eljegyzés.** Serester Puszi, Bodola és Bálint László Brassó, jegvesek. (Mindkét külön értesítés helyett.)
★ **A brassói szabó mesterek szakszervezetje** 9-én tartott nagygyűlése egyhangú határozatot hozott, amelynek értelmében minden hitelt megszüntet, tekintettel arra, hogy úgy a gyárak, mint a nagykereskedők tőlük minden hitelt megvontak.

Szabómesterek szakszervezetje

— **A kisebbségi tanítók nyelvvizsgája.** A brassói tanfelügyelőség közli, hogy a kisebbségi tanítók román nyelvi vizsgája augusztus 23-án délelőtt lesz Kolozsvárt, az Avram Jancu elemi iskolában.

— **Beiratási és fenntartási díjak a brassói róm. kath. egyházközség iskoláiban.** A brassói róm. kath. egyháztanács és választmány az 1932—33-ik iskolai évre az iskolai beiratási és fenntartási díjakat a következő módon állapította meg: Elemi iskolák 500 lej egész évre. Leány gimnázium 3000 lej, főgimnáziumban a helybeli r. k. tanulók I—IV. o. 3530 lej, a vidéki r. k. tanulók I—IV. o. 4030 lej, más vallású tanulók I—IV. o. 4530 lej, az V—VII. oszt. minden tanuló 5030 lej egész évre. Mivel a fizetendő összegek redukáltak, így tandíjmentességet az egyházközség senkinek sem adhat. A beiratáskor minden iskolában a fentti díjak fele fizetendő.

Brassó. R. kath. Egyháztanács.

★ **Selyemárut** hihetetlenül olcsó áron látnunk kiírva a Vestis kirakataiban. A vállalat igazgatósága közli, hogy a Vestis a „Seta” selyemgyár fölerakata és tekintettel a saison előrehaladottságára, az ideit készleteket (cca 5000 m. legkülönbözőbb színű crep de Chine és minden más minőségű selymet) még az olcsóbb előállítás árban elárúsítja. A külföldi piacokon az engrossz selyem eladásoknál már érezhető az áremelkedés és ez valószínűleg nem sokára itt is áremelkedést fog maga után vonni. A Vestis azonban még most a régi olcsó áron adja el készleteit az augusztus 22—28-ig megrendezett olcsó selyemhét keretében, amelyre olvasóink figyelmét felhívjuk.

Sebő Miklós

új műsorral

Augusztus 25-én nyílik meg a porosz országgyűlés

Berlin, augusztus 20.

A porosz országgyűlés augusztus huszonötödikén, azaz öt nappal a birodalmi gyűlés megnyitása előtt összeül. Itt is heves viharok várhatók. Különben a német politikai életben aránylagos csend uralkodik. A pártok hevesen vitatják a birodalmi gyűlés elnökségének kérdését. A polgári pártok lapjai, különösen pedig a nemzeti szocialista és szociáldemokrata sajtó, már előre hevesen tiltakoznak Clara Zetkin elnöklése ellen.

HOL ÚJ EZ?

Az apa másodszor is megnősült és mikor hazaviszi második feleségét, félrevonja a kis fiát, megkérdezi tőle:

— Na, Lacikám, hogy tetszik neked az új mamád?

— Papa, — feleli Lacika —, én azt hiszem, téged becsaptak: hol új ez?

— **Porfellekben egy egész városrészt.** A brassói Gyárut (Str. Mihail Viteaz) lakói elkeseredetten panaszkodnak, hogy rendkívül forgalmas utcájukat és a környékbeli utakat egyáltalán nem öntözteti a város. Más, kevésbé forgalmas utcáknak bőven kijut a porózó öntözésből, holott a Gyáruton már azért is rendszeresen és bőven kellene öntöztetni, mivel a vágóhidról ez uton keresztül szállítják a városba a husokat és más élelmiszerek forgalma is nagyrészt erre bonyolódik le.

Öngyilkos lett a berlini nevelőnő, mert gorombán bántak vele

Csikszereda, augusztus 20.

Néhány nappal ezelőtt a tusnádfürdői vasuti hid közelében a sínek között borzalmasan összevonsolt fiatal nő holttestére akadtak. A csendőrség megállapította, hogy a halott Schuster Ekaterina 27 éves berlini illetőségű nevelőnővel azonos, aki egy Tusnádfürdőn nyaraló bukkaresti családnál volt alkalmazásban. Munkaadói gorombán bántak vele s valószínűleg emiatti elkeseredésében lett öngyilkos. A csendőrség tovább nyomoz az ügyben, mert véleménye szerint az öngyilkosság hátterében még másféle okok is húzódnak meg.

Vonat elé vetette magát a sikkasztó állomásfőnök

Jasi, augusztus 20.

Nicolina állomás közelében a ut-testen véres cafatokra szagzott férfi holttestét találtak. A holttest ruháinak zsebében levő iratokból megállapították, hogy az illető Niculescu Mihai 45 éves ember, a Căuti-bacăi állomás főnöke. Rövid vizsgálat után kiderült, hogy Niculescu önkézevel vetett véget életének. Ugyanis néhány hónappal ezelőtt negyvenezve lejt sikkasztott az állomás pénzéből.

Egy darabig sikerült a hiányt lepleznie, a legutóbbi hivatalvizsgálat alkalmával azonban gyanússá vált a hiány és Niculescu igazott viselkedése is arra engedett következtetni, hogy az összeg nem rendes uton tűnt el a kasszából. Eppen ezért az inspektor újabb hivatalvizsgálatot rendelt el. Niculescu most már biztos volt benne, hogy a sikkasztást észrevették. Isába utazott, abban a reményben, hogy sikerül a hiányzó összeget kölcsön segítségével megszerezni. Utja azonban eredménytelen maradt, mire a leplezéstől való félelmében a vonat elé vetette magát és azonnal meghalt.

— **INTERNATUSI DIJAK A MARIA-NUMBAN.** A „Marianum” leánynevelő intézet igazgatósága tudatja a szülőkkel, hogy a jövő 1932—33. iskolai évre a lezártított internatusi díjakat a következőkben állapította meg: Középiskolai növendékek részére az évi ellátási díj 12.000 lej. Orvosi tiszteltdíj, fürdő, butorhasználatért 300 lej fizetendő. Egyetemi hallgatóknak, amennyiben külön szobára tartanak igényt, az évi ellátásért 22.000 lejt, kétszemélyes szobában lakók 18.000 lejt, közös teremben lakók 15.000 lejt fizetnek. — Kivánatra részletes prospektust küld az intézet igazgatósága.

— **Elfogott betörőbanda.** Csernovichól jelentik: Nagyszabású betörőbandát tartóztattak le Csernovichban. A bandát Grebenic Istvá egy alig két héttel ezelőtt Doftánából kiszabadult fegyveres alakította. Grebenic hat évet raboskodott már különböző börtönökben. Letartóztatták vadházastársát, három társát és orgazdáját is.

Kedden

FORUM Mozgóba Brassó.

★ **Orvosi hír.** Dr. Fejér orvos szabadságáról visszatért és dr. Zakariással együtt nyitott orvosi rendelő intézetében Brassó, Str. Mihai Weiss 7. újból rendbel, nőgyermek, bőr-, nemi és bejáró sebész betegeknek d. e. 9-től 1-ig és d. u. 3—7-ig.

— **Aldott állapotban levő nők, és ifjú anyák** a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által rendes gyomor- és bélműködést érnek el. A modern nőgyógyítás főképviselelője Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. A Ferenc József keserűvíz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

BUTORRUGÓ

és minden, ami a kárpitosnak kell, e.öngyösen vásárolható:

Wilhelm Oberth A. G.-nél

BRASSÓ, KORONA-szállóval szemben

Sport

Bajok vannak az őszi nemzetközi program körül

Az amatőr Európa-Kupa mérkőzéseinek sorában kinos pont a kisorsolt Magyarországi-Románia válogatott labdarúgó-mérkőzés elmaradása, mely miatt még mindig áll a fothallháboru a két ország között.

Most újabb konfliktus fenyegeti a román labdarúgóportot a csehekkel kapcsolatban.

Románia annakidején ahhoz ragaszkodott, hogy a Csehország-Románia mérkőzés színhelye Pozsony legyen, mivel ez a legközelebbi és így a legolcsóbban elérhető nagy csehországi város. A csehek azonban Pardubitz-hoz ragaszkodtak és vállalták az utazási differencia megtérítését. E kérdésben tehát megegyezésre jutottak, azonban a dátum kérdésének elintézése már sokkal nehezebbnek bizonyult. A csehek október 9-ét, a románok 16-ikát akarták. A legutóbbi táviratváltásban a románok azt közölték, hogy ha nem 16-án rendezik a mérkőzést, úgy más napon nem állhat ki. Az osztrákok máris hajlandóknak mutatkoztak arra, hogy ezen a napon Grazban rendezzék meg az amatőr Ausztria-Románia mérkőzést.

Román-bulgár futballháboru előtt

A várnai románellenes tüntetés miatt sportháboru fenyeget Románia és Bulgária között. Ugyanis a várnai Sipka Sokol nevű labdarúgócsapatnak szombaton és vasárnap mérkőzésre kellett volna kiállni, azonban mindamellett, hogy a sziguranca megengedte a beutazást, a külügyminisztérium nem láttaozta a beutazási engedélyt. A bukaresti sportkörökben már számolnak azzal, hogy a bolgár labdarúgó szövetség retorzióval fog élni az eset miatt s valószínűnek tartják, hogy meg fog szakadni a sportérintkezés a két állam között.

Nem lesz 75 százalékos vasuti kedvezmény

A romániai labdarúgószövetség évek óta küzd, hogy a csapatok utazását olcsóbbá tehesse. A footballsport stagnálása is főleg annak a számlájára irandó, hogy a csapatok nem kereshetik fel egymást olyan mértékben, amint az szükséges volna. A Nemzeti Bajnokság egyenesen megköveteli a csapatok állandó utazását, mert fordulónként minden csapat más-más városban játszik és természetes, hogy 12-15 ember utazása például Nagyváradról Bukarestbe jelentős összeget emészt fel. A footballsport vezetői a Nemzeti Bajnokság anyagi s ezzel együtt járó erkölcsi sikere érdekében mindent elkövettek, hogy megszerezhessék a 14 csapat részére a 75 százalékos vasuti utazási kedvezményt. Memorandumot intézett a vasutigazgatósághoz, melyben részletesen megindokolta a kedvezmény szükségességét s kérte, hogy legyen segítségére a romániai labdarúgóportnak.

A vasut azonban nem hajlandó istápolni a sportot. A napokban tartott gyűlésen elutasították a kérést és marad minden úgy, ahogyan eddig volt, nagy kárára a footballsportnak.

— Elutasították a Mures felebbezését. Mint megtudtuk, a marosvásárhelyi bajnokságot, a Mures, kimaradt a Nemzeti Bajnokságról küzdő csapatok sorából. Bizonyos formásgokat nem intézett el idejében s ezért törölték. A Mures a határozat ellen a szövetséghez fordult, azonban a Biroul Federal a felebbezést visszautasította.

— Új román játékszabály. E hó végén rendkívül hézagpótló román nyelvű könyv hagyja el a sajtót. Egy bukaresti ügyvéd lefordította a labdarúgás játékszabályainak angol nyelven írott könyvét, amelyet az Internacional nemrég adott ki s amely a legújabb szabályokat is tartalmazza.

— Ökölvívóverseny Dicsőszentmártonban. Tudósítónk jelenti: A gyulafehérvári „Mihail Viteazul” Sportegyesület rendezésében a Dacia-pályán vasárnap délután rendezik meg az első ökölvívóversenyt Dicsőszentmártonban. Indulnak: Kádár János, magyar ökölvívó, Dinu Mihály bukaresti, Popescu Gh. krajovai, Selisteanu fivérek, Nistor, Seusan, Oprita és Lupán gyulafehérvári ökölvívók, akiknek versenye után labdarúgó-mérkőzés lesz a balázsfalvi SC és a Dacia között.

— Hát mért ne? — Azért, mert eddig már megölte valaki más.

Egy botot is szerkesztettem magamnak s elindultam. A délebedet már lefolytaták volt a barátok, amikor megérkeztem. De még ott ültek az asztalnál. Ezt egy növendék mondta nekem, akit a gánagon eléktam s akinek mingvart azt mondtam, hogy engem vezessen egvényesen a páter-gvárgvián elejébe.

— Hát te ki vagy? — kérdezte a növendék.

— En a főtisztelendő gvárgviánnak jó barátja.

— Hogy hívják?

— Engem a Káin testvéreinek s a másik nevem ott nő a maga állán.

Erre úgy megijedt tőlem a zsenge barát, hogy visszább lépett kettőt, közben pedig mindegyre fehéredett az arca.

— Hát magát hogy hívják? — kérdeztem.

— Mingvart megmondom.

— Mért nem most?

Megint hátrált s amikor már elég messze voltunk egymástól, akkor megfordult s úgy elment, hogy azt csak futásnak lehet nevezni. S ami neki olyan rosszul esett, az nekem olyan jól, hogy kacagni kezdtem.

Aztán vártam, hogy mi lesz.

Nemsokára ncsz-lépéseket hallottam, majd egy nagy buksi fejet dugott elé valaki a kanyarodónál, hogy azt csak féltelen. En a fejről megismertem, hogy az tovább is a gvárgvián lesz és odaszóltam: — Buiion csak elé abból a rózsabokorból!

Szavaimmal nagy hatást értem el, mert a gvárgvián rögtön eléugrott.

— Szerusz, Ábel! Szerusz, te csirkefogó! — mondta, majd ahogy összefutunk átölelte a nyakamat és magához húzott. Az ő nyomán más barátok is folytak oda, mert olyan volt a híresztelés, hogy most az egyszer bolondot láthatnak. Közöttük restelkedett a növendék is, akivel kezdetben értekeztem. A gvárgvián rájuk nézett a nyakam mellől és így ajánlott békét.

— Ez Ábel, az én barátom!

— Még pedig Szakállas! — tettem hozzá, majd a növendék felé intettem, szol-

ván: Nos, mit szöl maga ehhez, körülményes kicsi barát?

— Miért körülményes? — kérdezte a gvárgvián.

— Azért, mert inkább mindent megcsinál, csak hinni ne kéjjen. Az előbb is úgy elfutott, mint egy török leány, pedig hinni könnyebb lett volna, mint futni.

— Azt gondolta, hogy az ördögöt lássa a te személvédben — mókázott a gvárgvián.

— Ha azt gondolta, akkor itt semmit sem ér az egész tanítás — mondtam.

— Hát miért nem?

— Azért, mert a barát-ábécé azzal kezdődik, hogy az ördögöt megismerje.

— Ilá megismerte! — toldotta a gvárgvián.

— Meg-e?

— Meg biza, a te becses személvédben.

— Akkor helyes — mondtam én is, — mert jó pénzért beállok ide, hogy tanulmányozzanak.

Erre jó nevettek s a megismerkedéssel készen voltak.

A páter gvárgvián egyenesen az ebéd-lő-terembe vitt engem, ahol a bő maradékból ételt rakott elem. Rajtuk kívül még három öregesce barát ült az asztalnál, akik csendesen bort iddogáltak. Közben az én játszfiatalságomat is sóvárogva nézték, amit nem is csodáltam, mert a mennyországba bújhatnak, de abba a fiatalságba, amelyet én személyesítettem meg, többet sohasem szegények.

Miközben én jó étvággal pusztítani kezdtem a barátok főztjét, a gvárgvián nem akart kifogni a szóból. Nemigen tudtam az étkezés miatt felelgetni neki, de ő mégsem hagvott békét nekem.

— Az Isten nem jól, teremtette volt az embert — mondtam végre.

— Hát mért, te? kérdezte a főbarát.

— Azért, mert ha jól teremtette volna, akkor ilvenkor két szája volna, még pedig egy evő s egy beszélő.

Ezt megértette a gvárgvián s beszéd helyett a borhoz folyamodott.

— Hát Furtunát hol tudósodik? — nyomtatam le az ebédet.

— Kiment a vidékre — szölt a gvárgvián.

(Folytatása következik.)

TAKARÉKOS HÁZIASSZONYOK és GONDOS URAK!

Dolgoztassanak és vásároljanak az itt hirdető cégeknél!

Szabómunkások Termelőszövetkezete
BRASSÓ, Kapu-utca 37. sz. alatt
(Str. Regele Carol)
Olcsón és a legjobb kivitelben készít el mindennemű e szakmába vágó munkát

Butort, mérsékelt árban csak Polák J.
asztalosnál szerezhet be.
Brassó, Szítás-u. 34.
A legújabb tervek szerint. Garantált szolid árak

JÓSZABÁSÚ ELEGÁNS férfi ruhát
legolcsóbban
Kósa Albert
férfiszabó üzlete készít
BRASSÓ, Kolostor-utca 25. új szám

Szöl e és Német
BRASSÓ, KÖZÉP-UTCA 2
Speciális autórúgó és autógépheggesztőműhely!

Csinos fej Rendes kéz
még a mai nehéz viszonyok mellett is, mert
Szabó Lajos
Weisz Mihály-u. 3. sz. alatti modernül berendezett fodrászüzletében
Hajvágás csak - - - - - 20 lej
Gyermekeknek és diákoknak - 15 "
Ondolálás - - - - - 20 "
Manikűr - - - - - 20 "
Borotválás - - - - - 10 "
Fejmosás - - - - - 25 "
Külön női terem

Szabó Márton
BRASSÓ.
Hosszu-utca 74
Specialisan berendezett autórúgó üzlet
Kész rugók raktáron javítások gyorsan készítenek. Mélyen leszállított árak
Ugyanott nyitott Chevrolet-autó eladó.

Olcsó husnak, hig a leve!

Ne az árat nézze!
Minőség a fontos!
Dolgoztasson:

MOLNÁR A.
HÖLGYFODRÁSZNÁL
Brassó, Weisz Mihály-utca 21.
Vasondoláért is 8 napi garancia! — Hajápolás és festés legszakszertűben!

Főtengely, henger, dugattyú, csapszeg és szelep-köszörülés!
speciális köszörűgépén végez
J. Hansmann autóműhely
Brassó, Romántemplom-utca 54

Autófényezés és autókárpitozás
olcsón és jól
EMIL GUSBETH-nél,
Brassó, Romántemplom-utca 50

Lakás, konyhabutorok, valamint kárpitos készítmények lejobban és legolcsóbban
A. Binder
kárpitos és díszítő, butorlerakat
Brassó, Str. Reg. Carol 55. (Kapu-utca 65)

Tamási Áron:

ABEL A RENGETEGBEN

REGÉNY *

— Én az aranyat.
— Hol van?
— Az éppen az állami pénzverdében. Apám megtekergette a fejét és így szólt:

— Ugyanbiza nem félsz az Istentől?
— Én nem, pedig az arany az övé.
— S ha mégis megverne?
— Hát engem mért?
— Azért, hogy nőjj egy kicsit.

Odaállottam apám mellé s hát éppen olyan magas vagvok, mint ő. Ezt meg is mondtam neki, még pedig ilvenformán:
— Még egy suppanás különbség sincs!
— Nincs, ha ágaskodol — mondta apám.

Ez furcsán hangzott, mert én tudtommal semmiféle ágaskodást nem csináltam. Odanéztam tehát az alsó végemre, hogy nem a lábam haszontalanokodik-e a maga szakállára. Pillantásomnak váratlan és nagy eredménye lett, mert nem az én lábamat, hanem apámot kaptam csaláson.

— Hát ez az apai becsület? — fakadtam ki.

— Te mit beszélsz?

— Én azt, hogy maga ágaskodik és nem én!

Apámot úgy fölháborította az őszinte szó, hogy az állásból kilépett és szembe fordulva velem, leigázó szemekkel így szólt:

— Mid vagvok én neked?

— Maga nekem édesapám — feleltem.

— No, akkor ahhoz tartsd magadot.

Ezzel megint visszaállt mellém, de most még jobban ágaskodott. Annvira, hogy három ujjal is magosabb volt, mint én. Furcsán éreztem magamot. Az apai hatalom igazságának akarta kimondatni velem a csalást, el akarta venni szemeim igazságos látását s természetben is vissza akart nyomni három ujját. Most már mit csináljak? Adjám meg magamot, vagy lépjek elé az igazság bajnokává?

Igy küzdöttem néhány pillanatig, de aztán határoztam, minek folyománvaképpen én, aki a tolvajokkal s más tekintetben is nagy hőstetteket vittem végbe, megadással így szóltam:

— Az apa örökké nagyobb a fiunál.

— Hátha nem volnék apád? — kérdezte az öreg.

— Akkor biztosan nagyobbat nőtt volna — feleltem.

— Nagyobbat is, mert én veled sok bajt láttam.

— Most is velem lássa.

— Veled, de nem sokáig.

— Hát miért?

— Azért, mert elmegyek innét.

— Nocsak maradjon.

Gondolkozni látszott, aztán azt mondta, hogy még marad valameddig. Másnap azonban ismét akart menni, én pedig ismét marasztaltam. Ebbe úgy belékapott néssel és marasztással töltöttük. A másik részt azonban annál hasznosabb dologgal, mert nyírfa-seprűt csináltunk s fuszujka karókat faragtunk. Ez az apám találmánya volt, aki mindennap menni akart.

S aki még február végén is ott volt.

Ekkor történt, hogy én egy reggel a kelletténél nagyobb tisztálkodást vittem véghez s ügyesen felöltöztem, hogy régi gondolatomat bételjesítem.

— No, én már elég seprűt csináltam s most megyek — mondtam.

Apám azt hitte, hogy én csak a szerepet akarom megfordítani s mingvart marasztalni kezdett. A dolog olyanforma volt, mintha egy egész hónapon keresztül azért kérleltem volna őt, hogy aztán a végén én menjek el az orra elől.

— Ne busuljon, mert holnap visszajövök, — nyugtattam meg.

Amikor látta elszántságomat, csak akkor kérdezte meg:

— S hova akarsz menni?

— Én a somjai barátokhoz.

— Tán nem gvónni?

— Én nem hacsak utközben valami jó nagy bünt el nem követek. De ők is meglátogattak volt engem s még könyveket is küldtek, most már itt az ideje, hogy én is visszaadjam a kölcsönt.

Látván a dolgot apám, nem ellenkezett.

— S ha Fuszulának jóni találnának, mit csináljak vőlők?

— Akármit, csak meg ne ölje őket.

Minden cukorbetegnek
el kell olvasnia!

MOST JELENT MEG!

A CUKORBETEG KOSZTJA

Cukorbetegnek részére írta: Dr. Horvay
Lajos, a ligetszanatórium v. főorvosa.

II-ik bővített kiadás ára 78 lej

Tartalomjegyzék: Hogyan alakul ki a
cukorbeteg kosztja? — A cukor- és szén-
hidrátmentes alapkoszt. — Miként hasz-
náljuk fel a megengedett szénhidrátar-
talmú élelmiszereket? — A zsírszegény
és fogycsökkentő. — Egy főzeléknep. — Zab-
lisztos és más szénhidrátus napok. —
Az insulinnal kezelt cukorbeteg koszt-
járól. — A cukorbeteg gyermek kosztja.
— Néhány őszinte tanács cukorbeteg ré-
szére. Idényéltapok. — Konyhareceptek.
Kapható a Brassói Lapok könyvostályá-
ban, Brassó.

Az Atheneum

68 lejes regényeinek legújabb kötete

MAUROIS:

ASSZONYOK UTJA

Figyelemreméltó regény, kellemes, cso-
dálatosan finom könyv. igazi olvasmány,
sikere kétségtelen. — Kapható a

Brassói Lapok Könyvostályában

Aki egészséges akar maradni

és fiatalos ruganyosságát megtartani,
testét ápolnia és valamilyen sportot
üznie kell!!

Egy kitűnő sportorvos a következőkre
vonatközzel tanácsokat ad Önnek:
— A sport mint gyógyszer — Testkultu-
ra — A csecsemő tornája — A gyermek
testedző játéka — Az idősebb emberek
sportja — Az emberi test — Az izomrend-
szer — A szív- és vérkeringés — A sport-
tolás, öregség és vérnyomás — A vérsze-
gényesség és a sport — A kövér ember sport-
ja — Fiatalemberek szíve és a training —
A tüdő és a légzés — A levegő tisztasága
— A köhögés — Sportolók és nem sporto-
lók tüdőkapacitása — Az egyes sportágak
és a tüdő — Sport és szépség — Csak a
kispórtolt test szép — Nagyon fontos a
táplálkozás — A sportember diétája nyá-
ron és télen — Az élelmiszerek tápértéke
— A kiválasztás szervei stb. — A bőr —
Napfürdőzés — A ruházatkodás — A nap-
fény és levegő, mint gyógytényező — A
nemiféle és a nemiféle betegségek — Az ideg-
rendszer — A sport, mint az idegesség
gyógyszere — A nyári szabadság — Min-
den ember részére más-más sport szüksé-
ges. — E műben minden létező sportág fel-
található, így pl.: A gimnasztika — Úszás
— Szobatorna — Nyári sportok — Turisz-
tika — Tennisz — Football — stb. stb. stb.
Női-sportok — Férfi-sportok — Gyermek-
sportok — stb. stb. stb.

Mindezeket és még sok más megtalál Ön
a most megjelent II. kiadásu

Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia?

E díszmunka nagy alakban, több mint 200 ol-
dalon, hófehér papíron, gazdagon illusztrálva,
műmellékletekkel jelent meg. Ára csak 99 lej,
portóval utóvvétellel 115 lej.

Szerzője az ismert budapesti sportorvos
Dr. KELLNER DÁNIEL

Brassói Lapok Könyvostályája

Ipar- vállalat

keres egész Erdély területé-
re saját autóval rendelkező
ügynököket a kereskedők
látogatására, beleértve fal-
vakat is. Megfelelő garan-
cia szükséges. Ajánlatokat
fényképpel ellátva D. K.
jeligére e lap kiadóhivatalá-
ba kérünk.

Nagy vállalat keres irodai célokra
október 1-ére központi fekvésű

épületet

cca 15 helyiséggel bérlet céljából.
Ajánlatok postafiók 16 számra
kéretnek

Halló!

Elismert jó konyha, melyen leszá-
lított árak. — Olcsó havi bérlet a

„Swarzburg“

vendéglőben

Oláh József vendéglős

Építőipari könyvek

Soltész József: Családi és Weekendházak.
Több kidolgozott tervrajzzal. (Anyagismerte-
tés, modern építőanyagok, tervrajzok, költ-
ségvetések. Építkezések végrehajtása.) Ujdon-
ság. Ára 153 lej.

Némethy: Kőművesmesterség. Gyakorlati
kézikönyv kőművesek, munkavezetők, vállal-
kozók és kőművesmesteri vizsgára készülő se-
gédék és gyakornokok részére. Hatodik javi-
tott és bővített kiadás, 920 ábrával. Ára 408 L.
Bossányi: Kőműves és kőfaragó szer-
kezetek

Bossányi: Építészeti alaktan	L 170
Clementis: Bádoggóság	„ 163
Grofcsik: Építőipari anyagtan	„ 149
Lázár-Streck: A házi vízvezeték, csa- tornázás, gázberendezés	„ 136
Litván: Ipari számtan és árkalu- láció	„ 156
Néményi P.: Vasbeton szerkezetek	„ 109
Németh Zoltán: Az ács	„ 476
„ „ Építők zsebkönyve	„ 115
„ „ Betonmukák zseb- könyve	„ 170
Róth: Iparosok könyvvezetése	„ 47
Raffay: Faipari szerkezettan	„ 170
Wagen: Mázolók és szobafestők kézi- könyve	„ 136

Kaphatók a

Brassói Lapok
Könyvostályája

modern könyvkereskedésben, ahol nagy vá-
laszték van az összes szépirodalmi és műsa-
ki könyvekben. Postai megrendeléseket rak-
tárról, azonnal elintézzük.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagy-
raktár a Brassói Lapok Könyvost-
tályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznapi: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdé-
tés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

Széles, jó karban levő réz-
ágy és éjjeliszekrény olcsón el-
adó. Cim 18956. szám alatt a
B. L. kiadóhivatalában.

Egészséges 6 hetes farkas-
kutyakölyök eladó. Hosszu-
utca 155. 19015

VENNEK 2 1/2-3 P. S.
ELEKTROMOTORT. Jakab,
Brassó, Str. 10. Mai 31. 19009

TÜKRÖGYÁR és ÜVEGSZISZOLDA WOLFF OSZKAR

Brassó, Uzdoda-utca 5.

Tükrök minden formá-
ban és nagyságban. Csi-
szolási munkák. Hajli-
tott üvegek. Autóüve-
gek. Tükrőjavítások.
Belga és cseh üveg
raktára.

Széles-utca 6. és 6/b. számú
(Schmollpastával szemben).
adomentes új házak, nagy tel-
kekkel, nettó 10 százalékos jöve-
delemmel eladók. Bővebbet
Gaálnál, Calea Victoriei 66. 19006

Széles-utca 6/b. számú belső
telek, utcai bejárat, 530
négyzetméter területtel eladó.
Bővebbet Gaálnál, Calea Vic-
torie 66. 19005

Legszébb nászaján-
dék egy

perzsaszőnyeg

Schulhof Emilné „ORIENT“
szőnyegházából, Brassó,
Weisz Mihály-u. 2.

Vennék használt, üzempépes
„Ford“ csukott autót, kedvező
fizetés, biztos garancia mel-
lett. Kádár József, Serecaia,
Fágaraş. 19002

Hölgyeim!

Ne dobját el régi ka-
lapjait, 50 lejért
újra alakítjuk. Ugyan-
ott megérkeztek a
legújabb modell ka-
lapok. — Masamód-
leányok fölvetetnek.
Brassó. Kapu-u. 36

3 szobás belvárosi ház, közel
liceumhoz megvételre keres-
tik. Sparkassza tartozók
előnyben. „Falusi jeligére a
brassói kiadóba. 18996

Olcsó tűzifa házhoz szállít-
va, 1000 KG LEI 400. Brassó,
Kapu-utca 36. 18995

Használt portabl írógép meg-
vételre kerestetik. Cim: B. L.
szerkesztőségében, Dénes Kató.
18992

Allást nyer

Keresek fogász-asszisztent,
perfekt operátort és technikust
(Hohlguss) reprezentáló. Cim
„Perfekt“ jelige alatt a B. L.
kiadóban. 18962

Vendéglő részére keresek
komoly, nős szakembert üz-
letvezetőnek, kevés óvadékkal.
10 százalék és konyha. Stoica
vendéglő, Dicioşanmartin. 18977

Egy vagy kettő világos nagy
butorozott szoba, nagyon szép
fekvésű helyen OLCSÓN KI-
ADÓ, egy, vagy két személy-
nek. Cim 18954. szám alatt a
kiadóban.

Kerestetik házaspár, férj,
(mesterember legyen) és fele-
ség. Rendelkezésükre bocsájta-
tik: szoba, világítás fűtés. El-
lenszolgáltatásul egy modern,
elegáns villa állandó felügyele-
te kívánatik, Szinajában. Azon
idő alatt, amikor a villában
lagnak, az asszony által telje-
sített munka fizetve lesz. A
férfi a városban munkát vál-
lalhat, ahol mindenkor foglalko-
zást talál. Ajánlatokat „E.
1809.“ jelige alatt Rudolf Mos-
se, Bukarest, Victoriei 31. to-
vábbít. 18957

NÉGY JÓMEGJELENESÜ
TANULÓ KERESTETIK, VES-
TIS RT., LENSOR 22. 18979

Jó munkás bádogos segéd
felvétetik, ugyanott egy-két
tanuló. Horváth Dénes, Teius.
19012

FAMUNKAT ÉRTŐ NÖTLEN
MOLNÁRSEGEDEKET kere-
sek. Bernáth, Csikszentdomo-
kos. 18997

Allást keres

Házvezető, ki perfektül
varr, anyahelyettesnek is el-
menne. B. S.-né, Gheorgheni.
Rákóczi-ut 60. 19007

Perfekt cipőszakmában jár-
tas, 30 éves jó megjelenésű, ön-
álló kiszolgáló, kirakatrendező
állást keres. Cim „Szorgalmas“
jeligére a B. L. kiadóban.
18999

Almolnári állást keres na-
gyobb műmalmal, nagyobb
vállalom vezetését is vállal-
ja 45 éves, nős molnár. Veiblj
Lajos, Carei, Măreşti 28.
18991

Lakás

Szoba, konyha lakásért
egy munkanélküli család vál-
lal mindenféle házi munkát.
Brassó, Romántemplom-utca
95. sz. 18983

Szeptember 1-től kiadó 2
szoba butorozva, fürdőszoba
és konyha használattal. Brassó,
Hosszu-utca 25. Victoria. 18961

KIADÓ LAKÁS, Vasut-utca
24. sz. alatt, földszinten, kettő
szoba, konyha, szeptember 1-én
elfoglalható. 18968

KOSZTOS GYERMEKEKET
elfogadok. Román, magyar,
német oktatás. Háznál kert.
Brassó, Kut-utca 39. Copony.
19008

Kiadó két szoba, konyha,
három szoba, konyha lakás.
Érdeklődni: Str. Dorobanţilor
24. (Jancsírét) d. u. 5-7-ig.
18995

Vegyes

Impotenciát azonnal meg-
szüntetünk. Válaszbélyeges
levelekkel a brassói kiadóba
kérünk „Diszkrétció“ jeligére.
19010

Malomhenger csiszolást és
rovatkolást, nappali és éjjeli
üzemben szakszerűen és olcsón
végez Teutsch gépgyár Bras-
só. 19000

Páratlan olcsóság, csak 5 lej
egy detektiv-regény. A 115-as
percsmó, Egy nagystíli szel-
hámós, A kisérlet tanyá, A
mediciek töre, Jajkiállítás a tul-
világról, Egy álarcos bál rej-
telmei, A fehér kastély titka,
A titokzatos villa, Az apáért
Amig az álarc lehull, Egy éj-
szaka a Berviczky kastélyban,
A rádium halál, végzetes asz-
szony, Az olajlámpás, Nyomok
a hóban. 15 kötet 75 lejért. Az
összes szám megrendelésénél
portómentesen szállítja a Bra-
sói Lapok Könyvostályája.

A NŐ

Tanulmányok a nő testéről, nemi életéről, erotikájáról

Írta: BAUER A. BERNHARD orvostanár, egészségügyi főtanácsos
Két hatalmas kötet 880 oldal!

Ezt a világhírű, nagyértékű művet termelési
áron alul tudjuk az olvasóknak biztosítani.
RÖVID KIVONAT A TARTALOMBÓL: Az
őskor és középkor. — A Talmud. — Az erő-
féltel levő lány. — A felvilágosítás. — Az
érett fiatal leány. — A völgy. — A fiatal
feleség. — Az érett nő. — Az öregedő nő.
— Az aggszűz. — Veszedelemes kor a nő és a
férfi életében. — A nemi tudományról álta-
lában. — A nő nemi élete. — A nemi ösztön
és nevelés. — Tánc és erotika. — Sport és
erotika. — Célserű és szerelmi házasság. —
A vadházasság és álházasság. — A szabad
szerelem. — A vig özvegy. — Szabadság és
házasság. — A kannibalizmus. — A prosti-
túció. — A bukott leány. — A párisi nő er-
köcsi romlása. — A barátnő. — A nemi be-
tegségek. — A nő, mint győztes. — Polya-
mia. — Fetisizmus. — Szerelmek és bűn. —
Házasságtörés. — Kettős öngyilkosság. — Mi-
ért tűri a nő a rabszolgaságot? — A démoni
nő. — A megcsalt nő. — A féltékenység szen-
vedése. — Özvegyek elégetése Indiában. —
Iparszertű prostitúció, stb. stb.

880 nagy oldal a két kötet és az ára
csak 400 lej az eddigi 1200 lej helyett

Az ECONÓMIA tagjai, valamint hitelképes egének részletfizetésre is kaphatják

Brassói Lapok Könyvostályája

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Braşov (Brassó),
Károlykirály-utca 56-58. szám. — Telefon: 82.

Fiókiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza, igazgató). — Maros-
vásárhely, Piaţa Regele Ferdinand (Főter) 53. Benjámin Árpád és Bernáth Ernő. — Temes-
vár, Arad- és Krassószörényvármegyék: Némethy Gábor (Temesvár, I. (Str. Lonovici) 5)
Telefon: 1711.

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.
MEGBÍZOTTAK. Arad: Kozma Hugó (Bulev Regele Ferdinand, Boros Béni-tér 62). — Bu-
karest: Dán Dániel és Gerő Sándor — Dé: Vadasz Bogdán (Strada Caragiale No. 5. — Kolozs-
vár: Dén József (Strada N. Curches 3). — Lugos: Tóth Gyula. — Nagyszombat: Sziget-
váry László (Strada Turnului 13). — Nagyvárad: Szabó László (Strada Constantei 2) —
Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Varró Elek (Orbán Balázs-utca 31. — Szilágy-
sömlő: Helyer Ernő. — Torda: Dénes József Str. Regele Ferdinand 25.
Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hír-
detőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk